MAIL-EDITIE.

De Zuid Afrikaan

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND

DEEL 63. KAAPSTAD, DINGSDAG, 10 OCTOBER 1893. OPGERIGT 1830

NO. 5,878.

Het Opera Huis.

Eenige Huurder: .. A. BONAMICI,

Heden en volgende Avonden —

Voor het eerst in Kaapstad, GILBERT en SULLIVAN'S beroemde Opera :—

PRINSES IDA

OF

"Castle Adamant."

De titel-rol zal vervuld worden door Miss BRAHAM, terwijl Miss ANNIE LEAF haar eerste verschijning maken en de heer GRANT FOLLOWS weer verschijnen zal.

PRIJZEN :—STALLS en DRESS CIRCLE 5s., PIT STALLS 3s., GALERIJ 1s. 6d.

Plan open dagelijks in de VESTIBULE van het OPERA HUIS, van 9 v.m. tot 5 n.m. waar zitplaatsen een week vooruit kunnen worden geboekt.

Voor het gemak van het Publiek op eene distantie wonende zal de opvoering in de toekomst des Avonds om 5 minuten voor 11 uur over zijn.

In den Boedel van wijlen CAREL VOS.

Publieke Verkooping

VAN

Een Plaats, Levende Have, Koeijen, Paarden, Kar, enz.,

Op de Claremontsche Vlakte.

DE Ondergeteekenden, hebben instructies ontvangen om per publieke vendutie te verkoopen voor rekening van bovengenoemden Boedel, op

Donderdag, a.s., 12 dezer,

Zekere PLAATS, met Gebouwen er op, gelegen binnen 20 minuten rijdens van de Claremont Statie, met gemakkelijken toegang van den Landsdowe Weg, groot 20 Morgen.

Tevenseffder tijd zullen worden verkocht voor rekening van den heer S. HARTMAN: 3 Koeijen, 2 Kalveren, 1 Bul, 2 Paarden, Kar op Veeren, Schotsche Kar en een lot Hoenders.

Verkooping te beginnen om 10.30 v.m

L. P. CAUVIN & Co.,
Afslagers.

C. CHRISTIAN SILBERBAUER,
Procureur voor Verkoopers.

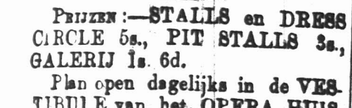

95 Slagt- en Trekossen (in prima conditie,)
700 Extra Vette Namaqua Kaapsche Schapen.
500 Extra vette Kapater Bokken.

Op Vrijdag, 13 October a.s

ZAL bovenstaand Slagtvee, publiek worden verkocht te KLAPMUTS STATIE. Boeren en Slagters verliest deze kans niet.

WOOLF HERRS.

J S MARAIS & Co., Afslagers

300 Uitstekende Kaapsche Schapen
150 ,, Kapater Bokken.

Op Donderdag, 12 October,

ZULLEN opgemelde Schapen en Bokken, allen extra vet, publiek verkocht worden aan KLAPMUTS STATIE. Zij zullen zeker present zijn.

ISAAC WEET.

J. S. MARAIS & Co., Afslagers.

ATTENTIE, S.V.P.

EEN gehuwd persoon met veel jarige ondervinding in Zuid Afrika, zoekt een betrekking onverschillig waar. Hij is bekend met boekhouden, correspondentie, enz. en spreekt Engelsch, Hollandsch, Duitsch en Fransch, volkomen bekend met Boer- en Kafferhandel. In 't bezit van certificaat van regtgeleerdheid, O.V.S. Hoog salaris nu niet onmiddelijk verlangd. Brieven onder K.K., aan het kantoor van dit Blad.

DOODBERIGT.

OVERLEDEN,—Op den 6den October, aan zijne woning, na een langdurig lijden, de heer HENDRIK ALBERTUS JORDAAN, in den ouderdom van 67 jaren en 1 maand.

"'k Ben 't eigendom van 's Vaders Zoon,
Door wien ik 't eeuwig loven zeve;
Dit is mijn troost, mijn roem, mijn kroon,
Mijn leven, als ik sterve."

WED. JORDAAN,
Geb BESTBIER.

Kweperfontein, Paardenberg,
9 October 1893.

Publieke Werken Departement.

TENDERS

VOOR HET MAKEN VAN DEN BOVENBOUW DER

Zwartkei Brug

BIJ QUEENSTOWN EN ANDERE WERKEN, DAARMEE IN VERBAND.

TENDERS verzegeld en gesdoseerd als boven, zullen worden ontvangen door den Controleur en Auditeur-Generaal, Kaapstad, tot Middag van Woensdag, 18 October, 1893.

Tenders moeten Transport insluiten van het Spoorweg Station te Queenstown tot de plek der Brug, een distantie van ongeveer 12 mijlen, van de balken en andere materialen, wegende ongeveer 99 ton, meer of minder. Het contract sluit eveneens in de levering van alle noodzakelijke gereedschappen, steigering en plant voor het maken en voltooijen van het balkwerk en der voetpaden.

Plannen, berekeningen en algemeene voorwaarden van contract kunnen worden besien op applicatie, ten Kantore van den Districts Inspecteur van Publieke Werken, King Williams Town en aan het Publieke Werken Departement, Caledon Plein, Kaapstad, gedurende de gewone Kantooruren.

Tenders moeten twee bevredigende borgen leveren voor de vervulling van het Contract, en zulke borgen moeten den Tender teekenen, anders zal hij niet worden overwogen. De laagste of eenige Tender niet noodzakelijk te worden aangenomen.

JOS. NEWEY,
Hoofd Inspecteur.

Publieke Werken Departement,
Kaapstad, 16 Sept 1893.

ARBEIDSCOMMISSIE.

KENNISGEVING

DE Arbeidscommissie zal hare zittingen houden op de volgende plaatsen en de daarbij genoemde datums respectievelijk. De verschillende Civiele Commissarissen (uitgezonderd in het geval van Kaapstad) worden verzocht getuigen uit te noodigen om tegenwoordig te zijn ten einde getuigenis aangaande de Arbeidskwestie af te leggen. Een hartelijke uitnoodiging om de vergaderingen bij te wonen wordt ook verstrekt aan alle personen die belang hebben in het onderzoek.

Kaapstad	... Woensdag,	18 Oct 1893.
Mosselbaai	.. ,,	21 ,, ,,
George	... ,,	24 ,, ,,
Knysna en Dist.	,,	26—29 ,, ,,
Oudtshoorn	... ,,	1 en 2 Nov. ,,
Prins Albert	.. ,,	4 ,, ,,
Beaufort West	.. ,,	7 ,, ,,

J. CAMBIER FAURE, R.M.,
Voorzitter.

Kaapstad, 15 Sept. 1893

Redenaarskunst

IN DE

Atheensche Geregtshoven.

DR. J. W. G. VAN OORDT, van deze Stad, is zoo vriendelijk geweest te beloven om

Twee Lezingen

IN DE

J. M. C. A. ZAAL

te geven, in verband met het Kaapsche Forensisch Gencotschap, over de Redenaarskunst in de Atheensche Geregtshoven. De eerste lesing zal zijn

Op Donderdag, 12 dezer,

om 8 uur n m, met den Hoofdregter in in den Stoel.

De tweede lesing zal zijn

Op Donderdag, 26 dezer,

om 8 n.m., wanneer de Ed. Sir THOMAS UPINGTON, K.C.M.G. den voorzitterstoel zal bekleeden,

Toegang vrij. Kaartjes op applicatie aan den Secretaris.

FRED. S. BERNING,
133 Langemarktstraat,
Eere Secretaris.

TULBAGH.

P.J. P. MARAIS,

VENDU-AFSLAGER

EN

GENERALE AGENT

D. ISAACS EN CO.'S

LAATSTE FABRIKAAT,

Het Victoria Slaapkamer Set

VAN CANARIE HOUT,

£12 10. 0.

Bevattende: Gepolijst 3. 6"; Kleerenkast met een Deur van Plaatglas en Lange Lade er onder. Een Waschtafel met Marmeren Blad en Verglaasde Tegels van achteren Combinatie Kleedtafel met Juweelen Kastjes en Spiegels, twee Stoelen en Handdoekreken. Gefabriceerd bij onze Stoom Kabinet Fabriek Barrack en Boomstraten. De goedkoopste, en grootste Inrigting voor Kunst en Algemeen Huis Meubileering in Zuid Afrika.

Vertoonkamers: 82, 84, 86, 88, 90 en 92 Langemarktstraat,

KAAPSTAD.

VERKOOPING

Onder Proces van het Hoog Geregtshof

VAN

VAST GOED,

In het District

SWELLENDAM.

In zake FREDERIK RUSSOUW, Klager en MICHIEL JOHANNES HARRIS, Verweerder.

OP ZATURDAG,

28 OCTOBER 1893,

Om 11 uur 's Voormiddags,

ZAL aan den hoogsten bieder per publieke vendutie worden verkocht voor het Kantoor van den Resident Magistraat te Swellendam, voor den Resident Magistraat als een Commissaris van het Hoog Geregtshof:

Zekere Vijf Zestiende (5-16) gedeelten of aandeel in een Stuk Eeuwigdurende Erfpacht grond, genaamd **RHEEBOKSFONTEIN**, gelegen in de Afdeeling SWELLENDAM, Veldkornetschap Tradouw, groot in het geheel 1,904 morgen, getransporteerd op verweerder op 27 Januarij 1881.

De verkoopsvoorwaarden zullen contant zijn of op een crediet van 3, 6 en 12 maanden.

De Afslagers kosten en Gouvernements belasting (2 percent) zoo wel als heerenregt en alle kosten van Transport, ingesloten betaling van alle achterstallige belastingen, moeten door kooper worden gedragen

Het eigendom zal worden verkocht als gerepresenteerd per Transport Acte, en de Baljuw houdt zich niet verantwoordelijk voor eenige tekortkoming en renonceert al het overtollige.

Het Eigendom zal worden verkocht onderhevig aan een Reserve Prijs, onder de 113de Hof regulatie.

Voor verdere bijzonderheden doe aanzoek ten Kantore van den Resident Magistraat te Swellendam.

JOSEPH FOSTER,
Opper Baljuw.

Opper Baljuw's Kantoor,
Kaapstad, 9 Oct. 1893.

ALFORD, WILLS & Co.,

VERTOONEN

Bezendingen Nieuwe Goederen,

VOOR DE

Voorjaars en Zomer Seizoenen,

ST. GEORGESTRAAT, KAAPSTAD.

DIRECT GEVRAAGD:

TIEN of TWAALF goede, gave sterke bruikbare Merries van 4 tot 6 jaar oud en van 15 tot 16 handen hoog. Doe aanzoek bij den heer A. THUBES, Oude Molen, Zoutrivier, of MCKENZIE & Co., Adderleystraat, Kaapstad.

B. BENJAMIN,

Aangesteld als Leverancier

VAN

Z.E. Sir Henry Brougham Loch, Gouverneur der Kolonie,

KOOPERS VAN

VOGELSTRUIS VEEREN, Karossen (Vel Kombaarsen), Horens, en alle soorten Huiden en Vellen, zooals Tijger, Gouden en Zilveren Jakhals, Gespikkeld en Grijskat. De

HOOGSTE PRIJZEN

WORDEN GEGEVEN VOOR

VOGELSTRUIS VEEREN

Die eveneens op Commissie in de Stad verkocht of naar Europa worden gezonden. Geld voorgeschoten en de Klanten kosteloos voorzien van de jongste Europeesch prijzen per Kabel.

LET OP HET ADRES:

Lennon's Gebouwen, Adderleystraat,

KAAPSTAD.

Geen connectie met eenige andere firma in de Stad

WIJ ZIJN OP WEG NAAR DE STAD VAN RIJKDOM

IN HET

DISTRIKT VAN VOORSPOED

IN DEN

STAAT VAN POPULARITEIT,

DAAR WIJ AGENTEN ZIJN VOOR

WHEELERS LIKDOORN-ZALF,

Verwijdert Likdoorns, Knobbels, enz. totaal sonder pijn. (In Potten) Prijs 1/6; Per Post 1/10.

WHEELERS CAPILLARINE

Herstelt het haar tot zijn oorspronkelijke kleur en bevordert den groei (geen verf). Prijs 2/6; Per Post 3/9.

WHEELERS EXTRACT voor de lever geneest indigestie. Gemaakt van Wortels, Bladeren en Bast van sekere Planten. Prijs 2/-; Per Post 2/6.

MILK OF VIOLETS.

Absolut zuiver. Verwijdert Sproeten en Zonbranden en is heerlijk verkoelend Prijs 1/6; Per Post 2/-.

AGENTEN,

HEYNES, MATHEW & CO., CHEMISTEN,

KAAPSTAD.

24 3 Span) geleerde Ezels, van 3 tot 5 jaar oud.
16 (2 Span) geleerde Ezels, van 2 tot 3 jaar.
12 Extra Vette Slagt Ossen.
30 Opregtgeteelde Merino Rammen

Uit de Stoeterij van den heer ALLPORT

Op WOENSDAG, 11 OCTOBER,

ZAL de Ondergeteekende Publiek doen Verkoopen op het Dorp

MALMESBURY,

bovengemelde Ezels, Slagtossen en Rammen, allen in eerste klas conditie.

W. C. HOFFMAN.

Vendu-kantoor, Malmesbury,
29 September 1893.

De Villiers, Immelman & Co, Afslagers.

DE "WEST OF ENGLAND"

(OPGERIGT IN 1859).

Langemarktstraat en Kerkplein, Kaapstad.

J. LAWLEY & Co.,

HUNNE klanten voor vroegere gunsten bedankende wenschen ze te informeeren dat de veranderingen aan de Gebouwen, die nu klaar zijn, tot het gemak van allen zullen bijdragen die hen met bezoek begunstigen.

De eerste verscheping van ZOMER KLEEREN nu ter hand is DIRECT VAN DE FABRIEK der heeren Gebr. HOLLOWAY (Beperkt), Strand.

LET WEL! **Koperen Platen aan iederen kant van den ingang.**

Binnenkant: "West of England" op een elektrisch boord

REGISTRATIE

VAN

KIEZERS

VOOR DE

KIESAFDEELING,

VAN

KAAPSTAD

(Ingesloten de Municipaliteit van Groenepunt)

KENNIS wordt hierbij gegeven dat de tijdelijke lijsten van Geregistreerde Kiesers voor de verschillende Districten der bovengenoemde Kiesafdeeling nu zijn opgeplakt op de volgende plekken voor algemeene informatie:

District No. I.—Queens Hotel, Dokweg, Crown Hotel, Adderleystraat.
District No. II.—Tram Statie, Langestraat, Langham Hotel, Langestraat.
District No. III.—Stadhuis en Politie Statie, Grosvenor's Hotel, Walestraat
District No. IV.—Roux's Hotel St. Johnstraat en Ball's Winkel, Kloofstraat.
District No. V.—Magistraatskantoor, Kerkplein, Odd-Fellows' Hall Pleinstraat.
District No. VI.—Politie Statie en Searle's bij den Boven Tol.

Municipaliteit van Groenepunt: Zee Punt Hall. Marciano's, Zeepunt.

Alle Districten: Vrijwilligers Ingenieurs Hall, Loopstraat. Publieke Gebouwen, Adderleystraat. Woolven's Pagoda, Parade. Stadhuis, Groenteplein.

De bovenstaande Lijsten zullen blijven opgeplakt van 9 tot 21sten ingesloten. Claims en objecties moeten bij den Ondergeteekende worden ingezonden op of voor den 24sten dezer.

JOHN P. F. WATERMEYER,
Registratie Beambte,
Z. A. Kamers, St. Georgestraat

AYER'S + SARSAPARILLA

ZUIVERT
HET BLOED,

Bevordert de Eetlust,

VERDRIJFT
Dat Vermoeid Gevoel,

Maakt de Zwakken Sterk.

Ayer's Sarsaparilla is het beste bloedzuiveringe- en versterkingsmiddel voor oud en jong. Zij verdrijft uit den levensstroom alle vergiftige en onnoodige stoffen, herstelt de gezonde werking der weefsels, zenuwen en klieren, en geeft nieuwe kracht aan het gestel dat door ziekte en pijn verzwakt is.

Ayer's Sarsaparilla

Geprepareerd door Dr. J. C. Ayer & Co., Lowell, Mass., U. S. A.

Geneest anderen, geneest ook u.

Een Rid naar Khiva,

DOOR

KAPITEIN FRED. BURNABY,

Royal Horse Guards.

Pagina 13 zegt:—"Twee paar Stevels met bont gevoerd nam men ook mee, en de medicijnen—waarvan men eigenlijk moet zijn voorzien als men in alleenliggende plekken reist—wat kinine en Cockle's Pillen; het laatste is een zeer kostbaar medicijn en een dat ik bij de kleurlingen in Midden Afrika met het grootst mogelijke succes hebt gebruikt. Inderdaad het wonderlijk effect voortgebragt op den geest en het ligchaam van een Arabische Sheik (wie geen medicijnen van het land hielpen) toen ik hem vijf

COCKLE'S PILLEN,

bediende, zal ik nooit vergeten, en een vriend van mij die vele maanden later na mij door hetzelfde district passeerde, informeerde mij dat mijn faam als "geneeskundige" niet was uitgestorven, maar dat de buitengewone genezing toen nog het punt van onderwerp in de bazaar was."

COCKLE'S PILLEN, VRIJ VAN KWIK

COCKLE'S PILLEN, VOOR DE LEVER

COCKLE'S PILLEN, VOOR GAL

COCKLE'S PILLEN, VOOR SLECHTE SPIJSVERTERING

COCKLE'S PILLEN, VOOR ZUURBRANDEN

COCKLE'S PILLEN, VOOR HOOFDPIJN

COCKLE'S PILLEN, VOOR HET ZUUR

COCKLE'S PILLEN, OVERAL IN 'T GEBRUIK

COCKLE'S PILLEN, 88 JAREN IN 'T GEBRUIK

In Doosjes van 1/1½, 2/9, 4/6, 11/ en 22/.
Van alle Medicijn—verkoopers door de geheele wereld.

VERKOOPINGEN.

OCTOBER.

10—Belvedere, Groenepunt, Meubelen, Klavier en Huisbenoodigdhedn, in den boedel van wijlen den WelEd heer A Gudgeon,—H Jones & Co, afslagers.

11—Malmesbury, Ezels, Ossen en Rammen, van den heer W C Hoffman,—De Villiers, Immelman & Co., afslagers.

11—Strandfontein, een uur rijdens van Vischwater, distrikt Van Rhijnsdorp, Levende Have, ens, van den heer R C Fryer,—E Rood, afslager.

12—Swellendam, ter plaatse Duinrug, in den boedel wijlen T R Mijburgh, deelen van de plaatsen Zwartheuvel, Klein Duinerug, Langegat en Melkkamer,—D Versfeld, afslager.

12—Kloofstraat, Kaapstad, Tuin Residentie, Huismeubelen, Glas, Breekgoed, Plated artikelen ens., in den boedel van wijlen mej. D W C Hiddingh, wed. van wijlen den heer Hofstede Hiddingh, H Jones & Co., afslagers.

12—Claremontsche Vlakte. De Plaats, Levende Have, Koetjes, Paarden, Karren, in den boedel van Carel Vos,—L P Cauvin & Co, afslagers.

13—Zeepunt, Vastgoed, H Jones & Co., afslagers.

13—Klapmuts Statie, Slagt- en Trekossen, Schapen en Bokken, van den heer Woolf Harris, —J S Marais & Co., afslagers.

14—Tulbagh, Vastgoed, Levende Have, Boerderijgereedschap, ens., van den heer J W Neethling,—B J de Vaal, afslager.

18—Malmesbury, Ossen, van de heeren P en F Smijs,—J W Moorrees, Jr & Co, afslagers

19—Matjesfontein, Malmesbury, Losse Goederen, ens., in den insolventen boedel van F H Jacobs,—J W Moorrees, Jr & Co., afslagers.

20—Hopefield, Levende Have, van de heeren M H, en J H Visser, en den heer H Kotzé,—J W Moorrees, Jr & Co., afslagers.

21—Hermanuspietersfontein, van den heer Casper J Smal, erven, beesten, ens; van den heer J A Gertners: trekossen, 1 koe en kalf, ens; van den heer J Viesgie: ossen en koeijen, ens; van den heer F P Lotter: ossen en esels,—Kleyn en Cluver, afslagers.

21—Uniondale, van den heer I L Ferreira, helft van de plaats Sopratrivier, en een-vierde van de plaats Maraisdal,—Joseph Foster; baljuw.

21—Ceres, Levende Have, Boerengereedschap, ens, in den boedel van wijlen Dr. J. G. Hunford,—A Bergmann, afslager.

23—Middelkraal, Bergrivier. Losse Goederen, Meubelen, ens.—Andries Bester, afslager.

25—Elandsfontein, distrikt Clanwilliam, Levende Have, Boerengereedschap, Koorn, ens., van den heer H. A. Van Zijl,—D J A Van Zijl, afslager.

26—Driefontein, boven Olifantsrivier, distrikt Clanwilliam, Levende Have, Boerderijgereedschap, Huisraad, ens., in den boedel van wijlen mej. M J Van der Merwe,—D J A Van Zijl, afslagers.

26—Sutherland, ter plaatse Korlandskloof, van den heer J N Steenkamp, kleinvee, beesten, paar den en esels, wagens en karren, en huur van de helft der plaats Oorlogskloof,—H P van Eyk, afslager.

26 Caledon, ter plaatse Boschkloof, in den boedel mevrouw O B Morton, stuk grond annex Boschkloof,—Kleyn & Cluver, afslagers.

27—Zoutkloof, afdeeling Piketberg. Levende Have, 100 als 500 Bokken, Ezels en Losse Goederen, Huisraad ens, van den heer J C Liebenberg,—J H P Zoer, afslager.

27—Caledon, ter plaatse Good Hope, van den heer Daniel F G Wege, de plaats zelve, keldergereedschap, schapen, bokken, 2 paar karpaarden, ens, boerderijgereedschap, graan, huisraad, ens—Kleyn & Cluver, afslagers.

NOVEMBER.

2—Zandvlei, Schapen, Ossen en Beesten, van de heeren Gebroeders de Kock,—G P van Zijl, afslager.

2—Paardenkraal, Levende Have, Boerderijgereedschap, Losse Goederen, ens, van den heer J C Van Zijl,—Gerard Genis, afslager.

4—Hermanuspietersfontein, van mevrouw James Warrington, groote voorraad winkelgoederen, karpaarden, erf met woonhuis,—Kleyn & Cluver, afslagers.

DECEMBER.

30—Mosselrivier, annex Hermanuspietersfontein, van mevrouw Ag es M Stroud, 100 groote erven langs de kust,—Kleyn & Cluver, afslagers.

NIEUWE MARKT

Van 9 Oct

	£	s	d		£	s	d
Aardappelen, per mud ...	0	3	0	—	0	17	6
Boter per lb. ...	0	1	4	—	0	1	7½
Bloemkool, per stuk ...	0	0	0½	—	0	0	2½
Eijeren, per 100 ...	0	6	6	—	0	9	1
Eenden, per stuk ...	0	2	3	—	0	2	9
Erwten, groene, per zak ...	0	3	6	—	0	9	3
Guavas, per 100 ...	0	0	10	—	0	10	9
Ganzen, per stuk ...	0	3	0	—	0	3	2
Hoenders, per stuk ...	0	1	0	—	0	2	11
Kool, per stuk ...	0	0	0½	—	0	0	2
Loquaten, per 100 ...	0	0	3	—	0	1	6
Limoenen, per 100 ...	0	7	6	—	0	12	0
Patatas, per mud ...	0	10	6	—	0	10	6
Rozijnen, per lb. ...	0	0	2½	—	0	0	2½
Uijen, per mud ...	0	4	0	—	0	13	3
Zuurlimoenen, per 100	0	1	0	—	0	2	2

VROEGEMARKT.

Van 7 Oct.

	£	s	d		£	s	d
Aardappelen, per mud	0	2	11	—	0	16	6
Boter, per lb.... ...	0	1	4	—	0	1	8½
Eijeren per 100 ...	0	7	3	—	0	8	2
Erwten, gr, per zak ...	0	8	5	—	0	11	6
Groenen Boonen per lb	0	2	0	—	0	2	0
Havergerven, per 100 lb	0	5	6	—	0	6	3
Kool, per stuk ...	0	0	1	—	0	0	2
Uijen, per mud ...	0	6	1	—	0	12	9

40 Karren.
4 Wagens.

De Zuid-Afrikaan.

DINGSDAG, 10 OCTOBER 1893.

GEVAREN.

In ons vorig nommer gaven wij onze overeenstemming te kennen met het gevoelen door *de Paarl* aan den dag gelegd, toen deze gewaagde van gevaren die in het Noorden konden dreigen, en aan Isandula en Zlobane herinnerde; gevaren die hij onder anderen ook daarom duchtte, omdat het boerenelement in de strijdkrachten der Gecharterde niet behoorlijk vertegenwoordigd was. Dit laatste kwaad is een gevolg van omstandigheden waar men, zoo als wij nog onlangs betoogden, den heer Rhodes niet aansprakelijk voor kan houden. Zijn aanwezigheid in Mashonaland zal, als hij bij tijds er is, stellig meêwerken tot het verhoeden van de onvoorzigtige maatregelen waar het ongeluk bij Isandula aan te wijten was. Maar het belang der Gecharterde brengt toch ook weder snelheid van handelen mede. Niet om de Matabele; over de beste manier om dezen te beoorlogen matigen wij ons geen oordeel aan. Er zijn gevaarlijker vijanden voor de Gecharterde en voor Z. Afrika in het algemeen dan Lo Bengula's woeste scharen. De heer Rhodes is Eerste Minister der Kaapkolonie; hij geniet er de achting van de verschillendste partijen; kunnen de Kolonisten hem geen daadwerkelijke hulp schenken, toch wenschen zij hem in zijn krijgsbedrijven allen voorspoed toe. In de Republieken denkt men anders over hem en de zijnen, maar daadwerkelijke tegenwerking behoeft hij vandaar niet te duchten, en al zal men er, als hij slaagt, welligt het gevoel koesteren dat hij zijn magt bevestigt in een land dat het erfdeel der Transvaal was, en als hij niet slaagt geenszins toeijlen om hem te helpen, dan is hierin voor hem geen gevaar. Maar wij willen herinneren aan hetgeen wij schreven in de dagen toen de vijandelijkheden nog niet begonnen waren, doch de staat van zaken in Mashonaland reeds de aandacht van Regering en dagbladpers in Engeland begon te trekken. Dat oorlog tusschen de Gecharterde en de Matabele op den duur onvermijdelijk zou zijn, dat wist iedereen vooruit, en wat men in der tijd vernomen heeft over de behandeling die welgezinde Mashona hoofden, als Chibi, is ten deel gevallen, toont dat, als de Maatschappij een oorlog vroeger had kunnen wagen, zij dit had moeten doen. Maar wat iedereen die maar eenig begrip van Z. Afrikaansche toestanden had evenzeer insag, dat was dat, als het tot een oorlog kwam, die oorlog, ten behoeve van het Kolonistenras van Z. Afrika zoowel als van de Gecharterde, slechts één afloop behoorde te hebben, nl. het drijven van Lo Bengula en zijn volk over de Zambesi, en de kolonisatie van zijn fraai en rijk land door mannen van Europêschen bloede. En wie nu let op hetgeen in de dagen van Sir Philip Wodehouse in Basutoland, in die van Sir Bartle Frere die persoonlijk hier niet aansprakelijk voor was sedert Lord Wolseley het kommando van Lord Chelmsford had overgenomen,—in Zululand gebeurd is, heeft die geen reden om vrees te koesteren voor een inmenging van buiten in de zaken van het Noorden, die herinnert aan hetgeen in de dagen der Fransche revolutie een straatredenaar omtrent het aan den Koning gelaten *veto* zeide? Dat *veto*, zei hij, beteekent eenvoudig dat als je net gereed staat je bord soep te gaan eten, een ander het je uit de handen slaat. Is dat het niet wat met Jan Brand en de Vrijstaters gebeurde, toen de Basuto's onder Britsche bescherming werden genomen? Is het niet wat de Natalesen wedervoer, toen Lord Wolsely schimpend verklaarde dat zij geen stuk van Zululand zouden bekomen? Wat zij niet mogten, dat is later aan Lucas Meyer en de zijnen wel degelijk toegestaan, en men ziet dus dat, als een trouwe Britsche Kolonie bij een Transvaalsch vrijwilligerscorps wordt achtergesteld, de Gecharterde volstrekt niet zeker is een betere behandeling te zullen ondervinden.

Wij spraken daar van een inmenging van buiten. Was het intusschen alleen van buiten dat wij gevaar duchtten, dan zouden wij ons zoo ongerust niet maken. Sir Hercules Robinson heeft, in de vroegere dagen van zijn bestuur alhier, wel degelijk kwaad helpen stichten, maar daar wordt niet meer aan gedacht sedert zijn instemming, in later tijd, met de leer dat Z. Afrikaansche kwesties in Z. Afrika moeten worden uitgemaakt. Tegenover die leer staat een andere, staat die welke den Rijksfaktor overal in ons werelddeel invloed wil laten oefenen, en alles hier zoo regelen dat de openbare meening in Engeland er door bevredigd, de positie der Rijksregering er door gesterkt wordt. Die leer is voor eiken opregten Afrikaner een uitvloeisel van niets anders dan verregaand jingoïsme, zoo als het gehuldigd werd door Lord Wolseley toen hij de zaken van Zululand op een manier regelde; en is er nu eenige zekerheid dat ditzelfde jingoïsme niet aan Gouvernementshuis heerscht, en dat het niet strekken zal om de Rijksregering, door middel van haar vertegenwoordiger den Hoogen Commissaris, dienzelfden verderfelijken invloed te laten oefenen dien men zich uit Lord Glenelg's dagen herinnert? Dit is thans een hoofdvraag voor Z. Afrika. Het berigt dat een aanval geschied is op troepen niet onder het gezag der Gecharterde maar onder dat van den Gouverneur van Bechuanaland, dus Sir Henry Loch, staande, kan dezen aanleiding geven tot zelfstandig ingrijpen in den strijd in het Noorden. Een proclamatie van Sir H. Loch in de laatste *Gazette* wordt opgevat als wees zij aan dat hij het plan koestert om Rijkstroepen naar het oorlogstooneel te zenden, in weerwil van den uitgedrukten wensch van den heer Rhodes. Lo Bengula heeft door Umshete een brief aan H. M. de Koningin laten brengen die naar Engeland is gezonden. Stel dat die brief het verzoek inhoudt om Matabeleland evenzeer onder bescherming der Koningin te stellen als in der tijd Basutoland? Stel dat Lo Bengula aan zoo iets niet denkt,—want hij is er welligt te hooghartig voor,—maar dat Harer Majesteit's raadgever in Koloniale zaken raadt om hem, als hij welligt tot het uiterste gebragt is, een aanbod in dien zin te doen? Waar zal men hier dan zijn?

Wel, waar zal men zijn? Nergens anders dan aan den driesprong, waar Hercules moest kiezen of hij den breeden weg wilde opgaan hem door genot of den engen hem door deugd aangewezen. Ook voor natiën is zulk een keus beslissend. Ook voor natiën komt het oogenblik waarop zij weten moeten of zij haar eigen bestemming volgen zullen, dan wel den weg haar door vreemde heerschers aangewezen. Een Afrikaner, of wil men een Z. Afrikaansche, natie heeft men hier nog naauwelijks. Er bestaat verwijdering tusschen de Transvaalsche Afrikaners en die der Kaapkolonie; verwijdering, in Kolonie zoo wel als Republiek, tusschen Kolonisten van Hollandschen en van Engelschen bloede. Maar geeft, althans in elk geval, de natie den doorslag? Is dit niet, in vele gevallen, het werk van hen die geboren leiders der volkeren zijn? Dezulken kent men in Z. Afrika. Zij trekken er niet dezelfde lijn; ziet men b.v. den aanvoerder der Afrikaner partij in de Kaapkolonie op den best mogelijken voet met den man die hier en in Mashonaland de hoofdrol vervult, zoowel als met den Vrijstaatschen President, dan weet men nog niet of hij het regte vertrouwen geniet van den man die tot de leiding der Transvaalsche zaken geroepen is; en dat deze tot dus ver een andere politiek volgt dan de heer Rhodes, dat weet men wel. Maar zal de thans bestaande verdeeldheid voortduren, als het zoo ver komt dat iedereen ontwaart hoe Britsche invloed, van uit Downingstraat geoefend en hier te lande een willig werktuig vindende, het van het algemeen belang van Z. Afrika, van dat der Gecharterde zoowel als van dat der Z. A. Republiek, zoekt te winnen? Zal niet dan, wij zeggen niet de Britsche zoowel als de Hollandsch sprekende Kolonist,—want wij weten maar al te zeer welk een kortzigtigheid eerstgenoemde pleegt eigen te zijn,—maar die Brit en die Afrikaner die hoog genoeg staat om de waarheid te beseffen, het in allen deele inzien dat zij moeten samenwerken tot, wij zeggen niet een vereeniging van Z. Afrika onder eigen vlag,—want daar is de tijd thans nog niet rijp voor,—maar een algeheele verwijdering van den Rijksfaktor uit ons werelddeel? Zal niet het belang van den heer Rhodes en dat van President Kruger dan blijken één te zijn? Wij voor ons zijn hiervan overtuigd, en terwijl wij ons ergeren over toestanden waarin een niet-Afrikaner, net omdat hij de Britsche Koningin vertegenwoordigt, een zoo bij wil verderfelijken invloed op Z. Afrikaansche zaken kan oefenen, kunnen wij ons toch voorstellen dat juist een streven om het vreemde en buitenlandsche hier de zege te verschaffen, de reactie kan te weeg brengen die noodig is om het te doen gevoelen dat het belang der Europêsche Kolonisten in Z. Afrika één is, en dat zij gezamenlijk moeten streven om alles te weren wat dit belang kan in de waagschaal stellen.

'T EEN EN ANDER.

Waar ligt het aan dat men zoo lang niets verneemt van een komst van den heer Rhodes in Mashonaland die, naar men meende, reeds in het begin der vorige week moest hebben plaats gehad? Wordt het raadzaam geacht om Dr. Jameson in het begin als den aansprakelijken persoon voor de expeditie te laten optreden, ten einde, als er iets verkeerd gaat, den heer Rhodes ten behoeve der Maatschappij als iemand te laten handelen die regt van spreken heeft omdat hij nog niets in de war heeft gestuurd, en heeft de heer Rhodes daarom niet zoo snel gereisd als men verwacht had? Zoo ja, dan kunnen wij niet zeggen dat wij hier iets tegen hebben; maar wel dunken ons 800 man een kleine magt tegenover Lo Bengula, al heeft zij eerste klas kanonnen bij zich, en al dreigt de Matabele een aanval door Khama van het Z Westen.

Kol. Schermbrucker blijkt het onmogelijk te achten dat de heer Rhodes hier nog lang als Eerste Minister kan aanblijven; en treedt hij af dan is hij van oordeel dat niemand buiten Sir Gordon Sprigg of den heer Innes aan het hoofd van het Ministerie kan treden. Welligt heeft hij gelijk, maar aan een Ministerie Innes gelooven wij, tenzij de verkiezingen voor de Afrikaner partij geheel ontmoedigend uitvallen, daarom niet omdat die partij er niets anders in zou kunnen zien dan een verbindtenis tusschen jingo's en onvervalschte negervrienden, die zij onmogelijk kan begunstigen. Jammer zou het echter zijn als Sir Gordon Sprigg aan het hoofd van het Ministerie trad als de eenige die met den steun der Afrikaner partij het beheer kan voeren; want zijn ware plaats is tusschen de partijen in, en hij zou als zoodanig een veel te onafhankelijke positie innemen.

Tot ons groot genoegen zien wij dat de poging aangewend om een tak van den Taalbond aan de Kaapstad op te rigten, onmiddellijk gevolgd is door een besluit van den Paarlschen tak om, nu er dit jaar niet, zoo als het plan was, een nieuw Taalcongres is gehouden, zelf een examen in de Nederduitsche taal en de geschiedenis van Zuid Afrika, niet louter voor de Paarl maar voor geheel Zuid Afrika, te verordenen Het plan, dat wij door de vriendelijke toezending van een proeve door den redacteur van *De Paarl* reeds nu kunnen publiceeren, dunkt ons zeer naar eisch, en het verheugt ons dat in deze zaak een flinkheid wordt aan den dag gelegd die men in *Zuid Afrika* waarlijk niet altijd aantreft.

Het berigt over de Bondsconferentie en de vergaderingen te Aberdeen gehouden bevat waarlijk goed nieuws. Het besluit van den Bond om een zoo beproefd man als den heer Smith op nieuw als kandidaat te kiezen dunkt ons het verstandigste dat er genomen kon worden, en hetgeen verder heeft plaats gehad toont dat de Bond in het kiesdistriot Graaff Reinet nog de regte magt heeft. Eén ding bedenke men echter. De verkiezingen van dit reces worden door de tegenstanders van den Bond evenneens als door den Bond zelf als gewigtiger dan eenige vroegere opgevat, en men kan dus verwachten dat door eerstgenoemden alle krachten en alle middelen zullen aangewend worden om het te winnen. Er is dus ditmaal heel wat tusschen lip en beker, en eerst als de verkiezingen afgeloopen zijn en een nog beter resultaat leveren dan die van 1884 en 1889, kan een opregt Afrikaner herademen.

HISTORISCH OVERZIGT.

St. Wienersdag—de vakantiedag in October dien men hier op voorstel van het parlementslid Wiener bekomen heeft,—is de oorzaak dat wij eerst nu, in plaats van verleden week, een overzigt van het gebeurde in de laatste dagen geven. Wat de Kaapkolonie betreft is het voornaamste nieuws dat de droogte die in niet weinig districten der Kolonie—Midden, Oosten en Z. Westen,—heerschte thans meerendeels door zware regens vervangen is; regens waar het trouwens in den laatsten tijd ook aan de Kaapstad en in de naaste buurt niet aan ontbroken heeft. In de door droogte geteisterde districten liet het kwaad zich dubbel erg gevoelen, daar in vele streken het veld geheel kaalgevreten was door sprinkhanen, en het vee dus bitter weinig te vreten had. In zoo ver is de regenval een groote zegen, maar als naar gewoonte in dit land ging zij met heel wat schade gepaard, ditmaal in de Kolonie niet door overstroomingen meer door sterfte van vee. Net vóór de regen kwam hadden vele boeren hun schapen laten scheren, en de van wol beroofde schapen waren tegen het koude en natte weder niet bestand. Van verschillende kanten hoort men dan ook van zware verliezen; één boer in het distriot Graaff Reinet zal van 4,000 schapen slechts 200 behouden hebben. Voorts schijnt het te blijken dat een nieuwe sprinkhanenplaag aan het komen is; uit verscheiden streken hoort men van voetgangers—nog niet gevleugelde sprinkhanen,—die er aan het werk zijn.

In verband hiermede dient gelet te worden op zekere statistieke opgaven zeer onlangs in het licht verschenen. In de Parlementszitting van 1892 drong de heer Theron, MLA voor het schaapdistriet Richmond, op publicatie van de verliezen aan door den boer geleden, die zijns inziens van dien aard waren dat er een naauwkeurig onderzoek naar noodig was; en hij blijkt zich niet vergist te hebben. Uit een vergelijking van den veestapel van 1891 met dien van 1893 blijkt het dat een sterke achteruitgang in bijna alle soorten vee—paarden, runderen, schapen, bokken, varkens,—heeft plaats gehad; slechts het getal vogelstruisen is vermeerderd. Nu is vogelstruisboerderij een tak van welvaart die op het oogenblik vrij goed betaalt, en waar dus meer aan gedaan wordt dan eenige jaren geleden, maar zij is geenszins van hetzelfde belang als schaap- en bokboerderij, die tot uitvoer van wol en angorahaar naar het buitenland leidt, en tevens, even als het fokken van grootvee, veel geld afwerpt door het verbruik van vleesch, in de Kolonie zoowel als in de nog schaars van vleesch voorziene Z. A. Republiek. Zelfs paardenfokkerij, al worden slechts Kaapsche muilezels, niet Kaapsche paarden, over zee uitgevoerd, beteekent hier vrij wat wegens behoefte aan paarden in het Noorden; en hoeveel er met melkerij te maken is blijkt uit het feit dat aan de Kaapstad, waar men over geen droogte te klagen heeft gehad, melk 4d. per bottel kost, en dat Koloniale boterboeren te Johannesburg 3s per pond voor hun waar kunnen bekomen. Let men op dit alles, dan zal men inzien welk een leelijke zaak het voor de Kolonie is dat men er zulk een achteruitgang in den veestapel ontwaart. Dezelfde statistieke opgaven toonen tevens dat het met den landbouw ook niet in allen deele naar eisch gaat. Het aantal wijnstokken was sedert 1891 vermeerderd, maar dit geeft weinig als men de prijzen van wijn en brandewijn door kunstmiddelen moet ophouden, en het de vraag is of die middelen helpen zullen. Wat koornbouw betreft is het bevonden dat de Koloniale koornlanden, in plaats van, zoo als in de gelijkenis van den zaaijer, 30, 60 of 100 voud het gezaaide terug te leveren, slechts in een distriot over de 23 voud, in het bekende koorndistriot Malmesbury nog geen 17 voud, in een derde van de koornproducerende districten nog geen 10, in een er van geen 6 voud leveren. Wat er tegen al dat kwaad gedaan moet worden, dat's is moeijelijk te zeggen. Tegen droogte kan men veel doen met waterboren, die thans door de Regering voor halven koopprijs aan de boeren worden aangeboden. Inkuiling van voeder wordt door een zijdgenoot zeer aanbevolen, en er zijn in ons werelddeel welgelukte proeven mee genomen, maar in den laatsten tijd, anders dan eenige jaren geleden, hoort men er weinig van. In de leverantie van guano voor koornlanden is in den laatsten tijd verbetering gekomen, maar anders schijnt men, wat meststoffen betreft, te achteren te zijn.

Politiek nieuws is er weinig uit de Kaapkolonie te melden. De heer Rhodes is, zoo als wij in ons vorig nommer meldden, naar Mashonaland, en zal zoo gauw niet terugkomen. De heeren Laing en Frost, de een Minister van Op. Werken, de ander van Landbouw, zijn naar het Oosten vertrokken, waar hun kiesdistricten liggen. Vóór hun vertrek is intusschen een besluit genomen dat alles behalve opwekkelijk is, en dan ook heel wat aanmerkingen heeft uitgelokt. In ons vorig overzigt meldden wij hoe de heer Rhodes, van zijn plaats als Eerste Minister de Wetgevende Vergadering toesprekende, den heer Merriman het ambt van Algemeen Bestuurder der Koloniale Spoorwegen, onder bepalingen waarvan men weten kon dat zij hoogst voordeelig waren, letterlijk had aangeboden. Of dit aanbod later in anderen vorm is geschied, dat is de vraag. In een buitenblad is vermeld dat dit het geval is geweest, maar dat de heer Merriman bedankt heeft; wat wij van de zaak vernomen hadden deed ons denken dat het hem niet was aangeboden; het regte schijnt niet bekend te zijn. Wel is het bekend dat zekere veranderingen in het Spoorweg Departement gemaakt zijn waarbij de tegenwoordige Algemeene Bestuurder, dien volgens den Eersten Minister het werk van het Departement totaal boven den kop was gewassen, zijn ambt blijft behouden, en eenige wijzigingen van personeel zijn gemaakt die een knap beambte op pensioen stellen, en waar niemand veel goeds van verwacht. Heeft de Thesaurier der Kolonie, Sir Gordon Sprigg,—want de heer Laing heeft geen kracht genoeg om in zulk een zaak den doorslag te geven,—den heer Rhodes belet om den heer Merriman het ambt op werkelijk aannemelijke voorwaarden formeel aan te bieden, dan rust op hem een zware verantwoordelijkheid; heeft de heer Merriman een hem op zulke voorwaarden aangeboden ambt uit een oppositiegeest van de hand gewezen die, onder de omstandigheden, zoomin hem als de Kolonie tot voordeel kan strekken, dan is zijn gedrag hoogst afkeuringswaardig. Dit wordt echter niet ingezien door de Koloniale dagbladpers, die voor zoo ver zij aan de afwijzing van het ambt door den heer Merriman gelooft en ze bespreekt, zich veeleer schijnt te verheugen dat de heer Rhodes zijn toeleg heeft zien mislukken, dan te betreuren dat men een hoogst onvoldoende schikking voor het beheer van een der belangrijkste Departementen van Algemeen Bestuur heeft moeten maken. Maar aan kortzigtigheid is men hier gewoon.

De heer Hockly, M.L.A., is door de Regering aangesteld tot Voorzitter der Commissie voor de Brandziekte, in plaats van den heer Frost, thans Minister van Landbouw. Dit geeft in zoo ver geen verandering als de heer Hockly op het punt der Brandsiekte Wet het geheel met den heer Frost eens is. De Arbeidscommissie, welker Voorzitter, de heer Faure, wegens zijn aanstelling tot Magistraat aan de Kaapstad is moeten aftreden, is aangevuld door den heer Herholdt, MLC, en door twee nieuwe leden, nl. de parlementsleden Douglass en Theron, met dit gevolg dat adv. Molteno er uit is getreden Er is nu kans dat zij iets goeds tot stand brengt, mits zij afziet van het dwase plan om haar zittingen met open deuren te houden.

Over de aanstaande verkiezingen is nog niet veel meer dan vroeger te melden. Te Graaff Reinet heeft de heer Herholdt, MLC, zijn kandidatuur voor de Wetgevende Vergadering ingetrokken, en er moest dus een nieuwe Bondskandidaat gekozen worden, want zijn secondant, de heer Du Toit, was bereid om voor iemand die beter kans heeft plaats te maken. Ons doet het genoegen dat men een der beide aftredende leden, den heer Smith, gekozen heeft, die zich steeds niet alleen een flinke Bondsman, maar ook, in zaken als de Brandsiekte Wet, progressief betoond heeft. Het blijkt dat een der Engelsche kandidaten voor Somerset Oost, de heer Palmer, in het Parlement om geld heeft gebedeld tot bevordering van zijn herkiezing en die van zijn ambtgenoot Hockly, en ook werkelijk een sommetje heeft bijeengekregen, schoon zij van een der rijkste leden vernomen moest dat deze geen reden zag om Hollandsch Afrikaner leden uit het Parlement te houden. Te Uitenhage heeft het dat *Dr. Vaues*, Engelschman, maar tevens Bondsman, zich kandidaat heeft gesteld, en die zal het wel halen, zoowel als het tegenwoordige lid Rautenbach; maar schoon het andere tegenwoordige lid, Mackay, een der ergste leipotten van het Huis en tevens een rake Negervriend is, wordt hij door Engelsche bladen verkozen, omdat hij niet tot den gehaten Bond behoort. De Negervrienden Hay en Tamplin zullen in het distrikt Victoria Oost, waar Fingo's en dergelijke veel in te brengen hebben, zeker van hun herkiezing te zijn. Zoowel te King Williams Town als te Fort Beaufort zal een verkiezingstrijd plaats hebben, maar de nieuwe kandidaten zijn niet beter dan de oude. Wel zou het een aanwinst zijn als in Albany de heer Lombard, als Bondslid wel bekend en door den Bond kandidaat gesteld, samen met het tegenwoordige lid Norton ging. Te Queenstown is nog niets beslist, evenmin als in andere Noord Oostelijke districten. In Tembuland zal, naast andere kandidaten, een rijke Johannesburger van den naam van Bailey als kandidaat optreden; in Griqualand Oost schijnen de kansen voor Sir James Sivewright niet goed te staan, maar is dit het geval, dan zal men wel een andere plaats voor hem vinden. Ds. S. J. du Toit wordt genoemd voor Barkly West, voor Victoria West en voor de Paarl; voor de Afrikaner zaak zou het welligt het beste zijn als hij in eerstgemeld district samen met den heer Rhodes werd gekozen. Te Clanwilliam heeft de Bond zich voor de herkiezing der oude leden verklaard; te Malmesbury staat het tegenwoordige lid Louw samen met den heer Ryan, een koopman die jaren lang een groote zaak in het district gehad heeft, en van de Kaapsche kooplieden welligt al mee het meest met de boeren sympathiseert, terwijl zijn tegenwoordige ambtgenoot Bassou met den Bondskandidaat Abr. de Villiers, een geestverwant van Ds. Du Toit, gemeene zaak schijnt te maken. Te Caledon is de Bond voor de tegenwoordige parlementsleden Beijers (een boer) en Dempers (een procureur); maar laatstgenoemde gaat samen met zijn valgenoot Kleijn, en zoo is er ook sprake van een apart kandidaat voor de afdeeling Bredasdorp. In het kiesdistriet George heeft de afdeeling Knysna reeds geruimen tijd geleden in den heer Barrington een eigen kandidaat erlangd, schoon de beide tegenwoordige leden voor de bijzondere belangen van de Knysna goed gewerkt hebben; maar de Spoorwegkwestie baart verdeeldheid tusschen de Knysna kiezers en hun vertegenwoordigers. Te Swellendam is, in plaats van het tegenwoordige parlementslid Steijn, een jongere boer, van den naam van Geldenhuis, tot Bondskandidaat gekozen; den anderen kandidaat laat men aan de afdeeling Robertson, die haar tegenwoordig lid, den heer Andries du Toit, wel zal herkiezen. Te Beaufort West schijnen de tegenwoordige leden zeker te zijn; van de verdere districten is voorloopig nog niet veel te melden.

Bij den verkiezingstrijd heeft zich tegenover den Bond een progressieve partij geplaatst, maar met een zoo mager programma dat een mensch er naam van wordt. Intusschen, die partij is in zoo ver gevaarlijk genoeg als zij uit Engelschen bestaat die niets ontzien om wat van de Hollandsch-sprekende Afrikaners te winnen. Dit is in der daad de beteekenis van de aanstaande verkiezingen: of de Koloniale partij het winnen zal, waar de Afrikaners en hun vrienden voor strijden, dan wel de Naturellen met hulp van voor hun eigen belang blinde Engelschen baas zullen worden. Een der punten in verband met deze kwestie betreft de manier om den grondeigendom der Naturellen te regelen, en op dit punt heeft een vergadering van afgevaardigden der Kol. Congregationalistische Kerken zich voor een regeling verklaard die voor de Kolonisten stellig nadeelig zal zijn.

De zaak der arme blanken wordt niet alleen nog steeds besproken, maar hier ter stede hebben hier twee predikanten der Ned. Ger. Kerk, Di. Moorrees en Marchand, een plan geopperd om een inrigting voor arme kinderen hier te openen, ten einde ze in de groote meubelzaak van Isaacs en Co. te laten werken, en ze tevens elementair onderwijs te laten geven, beginnende dan later een industrie-school in den eigenlijken zin des woords hier gesticht worden. Ook aan de Paarl, te George, te Uitenhage en op enkele andere plekken wil men, met hulp der Regering, industrie-scholen voor arme blanken stichten. Men rekent daarbij op steun der Regering, en deze is gewillig hem te verleenen; maar het bezwaar ligt hierin dat het, in tijden als de tegenwoordige, zoo gemakkelijk niet gaat om het geld te vinden met welks hulp men met de Regering volgens het zoogenaamde pondspondsgewijze beginsel kan samenwerken.

Uit Basutoland en de Transkei is niets van belang te melden, behalve dat in Pondoland, dat feitelijk schoon nog niet regtens tot de Transkei behoort, het Groot opperhoofd Sigcau een aanval heeft gedaan op zijn oom en vroegeren Eersten Minister Umhlangaso, maar er kaal is afgekomen, daar heel wat van zijn volk in een hinderlaag gedood zijn. In Natal is de nieuwe Gouverneur, Sir W. F. Hely Hutchinson, aangekomen en al dadelijk heeft hij, door een adres der Mahomedanen te Durban, gezien wat hem wacht. De Asiaten zijn een magt in Natal, en hebben het stemregt dat aan de Naturellen ontzegd is, en dat hun zelven behoorde ontzegd te zijn, en dit zal stellig een der hoofdkwesties uitmaken, waar het Natalsche Parlement—het is samengeroepen tegen 19 dezer,—zich mee zal moeten bezighouden. Het Hoogerhuis, dat door den Gouverneur moet benoemd worden, is er nog op enkele leden na niet; in het Lagerhuis zijn heel wat mannen van naam en invloed gekozen, maar onder de 37 leden is slechts één Afrikaner. Naast de zoo even genoemde kwestie zal ongetwijfeld ook de spanning tusschen het handels- en het boerenbelang op den voorgrond komen, en er is alle reden om de aanstaande Parlementszitting met belangstelling gade te slaan. Aan Sir John Robinson is, zoo als iedereen verwachtte, de zamenstelling van het eerste Verantwoordelijk Ministerie van Natal opgedragen en men zal elders gissing n vinden omtrent het samenstel van zijn Ministerie.

In den Vrijstaat blijven de zaken vrij wel onveranderd, maar het is een zaak van belang dat de heer Fraser. Voorzitter van den Volksraad geweigerd heeft zich kandidaat voor het Presidentschap te stellen, op grond dat de Volksraad hem bij President Reitz had achter gesteld, en de stem des volks zich niet, in strijd hiermede, voor hem verklaard had. Dit is in zoo ver van belang als thans dezelfde kiezers die anders voor den heer Fraser souden gestemd hebben, thans voor de herkiezing van President Reitz zullen stemmen, terwijl, als de heer Fraser zich kandidaat had gesteld, de kansen voor Ds. Van der Lingen gunstiger zouden zijn geworden.

In de Z A. Republiek heeft de buurt van Pretoria weder door dergelijke stormen geleden als eenigen tijd geleden, en het heet dat de schade hierdoor aan de boerenbevolking toegebragt wel £100,000 bedraagt Te Johannesburg heeft de zoogenaamde Nationale Unie zich weder laten hooren, in een vergadering waar adv. Leonard, vroeger Procureur Generaal in de Kaapkolonie, waar hij het intusschen in de politiek in weerwil van zijn bekwaamheid totaal had afgelegd, het hoogste woord voerde, en den raad gaf om bij de aanstaande verkiezingen geld uit te geven, niet, zeide hij, ten einde omkooping te oefenen, maar om een behoorlijk veldtogtsplan te organiseeren. Veel waard is de beweging niet; of men in de Republiek niet verkeerd doet met ze al te zeer te minachten, dat is de vraag. Verder heeft men de dynamiet-kwestie en de zaak van Swaziland. Uit telegrammen zal men zien dat beide op het punt schijnen van opgelost te worden, en dat wel in een geest van bemiddeling tusschen belanghebbenden.

Van veel belang zal zulk een schikking der Swazie zaken ook daarom zijn, omdat in het Noorden de Matabele oorlog thans werkelijk is uitgebroken. Er is door Matabele geschoten op patrouilles van de krijgsmagt der Gecharterde zoowel als op de Bechuanaland politie, en de aanvallende beweging van eerstgemelde krijgsmagt is begonnen, terwijl Khama en de politie gezegd worden de Tati goudvelden te zullen bezetten en de Matabele in den rug aanvallen. Van de komst van den heer Rhodes te Salisbury is intusschen nog niets vernomen, en naar een berigt van elders te oordeelen is hij er nog niet. Intusschen is de Beira Spoorweg geopend. Met den oorlog hangen heel wat bezwaarlijke kwesties samen, ten deele in ons inleidings artikel besproken. Er liepen geruchten als zou een boerenmagt onder Adriaan de la Rey, bekend uit de geschiedenis van Bechuanaland, Lo Bengula gaan helpen, maar dit is door hem zelf weersproken, en het schijnt dat er in de Republiek zelf niet aan geloofd wordt. Voor de Maatschappij zal het intusschen een voordeel zijn als, juist nu de strijd begint, de stemming in de Republiek ten haren opzigte door de schikking omtrent Swasieland verbetert.

Men ziet uit een telegram dat in de Z A Republiek zelve ook gevechten tusschen Naturellen stammen plaats hebben, en ook in Duitsch Zuid Afrika wordt er heel wat gevochten, zijnde Hendrik Witbooi vrij wel baas, iets wat door het Duitsche blad hier ter stede erkend wordt. Daar de bastaards van Rehoboth de Duitschers in hun aanval geholpen hebben, worden zij, als Hendrik wagens buit maakt door hen begeleid, zonder meer gedood. Natuurlijk is het thans geen tijd voor den trek der boeren naar Damara- of Namaqualand, maar dat de trekkers zich daarheen begeven, dat blijkt uit heel wat omstandigheden.

Wat kerkelijke en letterkundige kwesties betreft, de Ringsvergaderingen zitten deze maand, maar er is nog niet veel van belang van haar verrigtingen te melden. Aan de Kaapstad wordt thans eindelijk een tak van den Taalbond door toedoen van den heer Hofmeyr, M L A., opgerigt, en een examen in verband met den taalbond, dat van het Hoofdbestuur had moeten uitgaan is, zoo als men elders zien zal, door den Paarlschen tak ter hand genomen.

De beide David's te Piquetberg.—Een uitvoerig verslag van onzen correspondent zal in ons volgend no. verschijnen.

De Goudwinst van den Rand voor September is wel minder dan die voor Augustus, maar toch grooter dan iedere andere, nl. 129,585 ons.

De "Norham Castle", van Engeland wordt hier heden avond verwacht.

Een Nieuwe Opmeting der Klipplaat lijn zal spoedig plaats hebben.

Een Tentoonstelling van schilderijen is gisteren in de galerij in Nieuwstraat geopend.

De heer Molteno, M.L.A., heeft, wegens de wijziging in de Arbeidscommissie gemaakt, voor zijn lidmaatschap er van bedankt.

Te Colesberg zijn op een vergadering, belegd door Ds. Scholtz, voorbereidende stappen tot maatregelen ten behoeve der arme blanken verordend.

Matabeleland.—Een kaart van Matabeleland, zeer dienstig om de oorlogsbewegingen duidelijk te maken, is Zaturdag door de redactie van *Ons Land* met haar blad versonden.

Vastgoed.—Brooklyn House, het eigendom van wijlen Magistraat Crosby, is door de heeren Jones & Co. gisteren voorloopig toegeslagen voor £3,100. Veertien stukken grond aan Leeuwenvoet, Kloofweg, door de heeren Hofmeyr & Zoon verkocht, hebben £588 opgebragt.

Het Tooneel.—Het nieuwe zangspel "Prinses Ida" werd gisteren avond voor het eerst gegeven, in tegenwoordigheid van Zijn Excellentie den Gouverneur en Gevolg. Wij houden de voorstelling niet bijwonen, maar raden onze lezers aan het stuk heden avond te gaan zien, daar alles wat het Lyric Gezelschap onderneemt op succes kan bogen.

Richmond.—Vandaar telegrafeerde onze correspondent Zaturdag:—"Prachtige doordringende regens zijn hier gevallen. De droogte is geheel en al opgebroken."

De Heeren Alford, Wills & Co alhier, maken elders in deze uitgave bekend, dat zij de nieuwe goederen voor het voorjaar en zomer seizoen hebben ontvangen

Klapmuts.—Vijf en negentig slagt en trekossen in puike conditie en twaalf honderd eerlijk vette bokken en schapen op Vrijdag a.s. Men leze de adv. der heeren Marais & Co. Op nog een andere annonce derzelfde firma wordt evenzeens de aandacht gevestigd.

Te Kenhardt is door den heer Voskuil, een wel bekend koopman en landeigenaar aldaar, rijke goudkwarts ontdekt, die weldra hier ter stede onderzocht zal worden.

Registratie.—De heer Watermeijer, verkiezingsbeambte voor deze stad, maakt elders in deze uitgave bekend dat de voorloopige lijsten op de gewone plaatsen zijn opgehangen.

Swellendam.—De attentie wordt gevestigd op eene annonce, een executoriale verkooping annonceerende, die in dat distrikt plaats zal hebben, in het proces van Rossouw tegen Harris.

Barkly Oost raakt den hr. Gerardi als C.C. en R.M. kwijt, wordende hij naar zijn oude plek in Kafferland teruggezonden, en door zijn opvolger aldaar, den heer Gie, vervangen.

Uit St. Helena zijn 106 personen naar Port Elizabeth vertrokken, om daar voor tien uur werk per dag 3s. te verdienen. Maar wat zal je doen als er te St. Helena in het geheel niets te eten valt?

Vaste en Losse Goederen zullen aanst. Donderdag, op de Claremontsche vlakte, onder den hamer worden gebragt door de heeren Cauvin & Co. van deze stad. Men lese de elders geplaatste advertentie.

Generaal Joubert heeft, volgens een telegram in onzen avond tijdgenoot, zijn vertrek naar Europa uitgesteld, omdat hij, naar het heet, een kwestie over de Staats artillerie wilde afdoen, terwijl het bleek dat de President ze had willen sussen.

De Zendingsbazaar van "Uw Koningrijk kome," in verband met de Nieuwe Kerk alhier, heeft een netto opbrengst van £2 5 geleverd, waarvan de helft voor de buiten, de helft voor de binnenlandsche Zending bestemd wordt.

Bisschop Jones vertrekt tegen het eind der maand naar Grahamstad, om daar op Allerzielendag aan de inwijding van een nieuw koor deel te nemen, een synode van Bisschoppen te houden, en den Bisschop van Lebombo te wijden.

De Heer Rhodes heeft aan de Gecharterde alhier getelegrafeerd dat de Beira Spoorweg, die klaar en Zaturdag ll. geopend is, geheel in orde is, en dat van een der stations een behoorlijk pad, 250 mijlen lang, naar Salisbury is aangelegd. Dit schijnt te toonen dat hij Salisbury nog niet bereikt heeft.

Een Verkrachtingszaak is voor den Magistraat geweest, waarbij advocaat Innes, ten behoeve van beschuldigde, aan den echtgenoot der beleedigde vrouw antwoorden socht te ontlokken, ten effekte dat zij ter de zaak een aanranding op beschuldigde's beurs zat, en hierin ook vrij wel slaagde.

Redenaarskunst in de Atheensche Gerechtshoven.—Volgens een elders geplaatste annonce zal Ds. Van Oordt van deze plek twee lezingen gaan geven over genoemd onderwerp en wel op a.s. Donderdag en de tweede 14 dagen later. Toegangskaartjes zijn op applicatie te verkrijgen van den heer F. S. Berning, 133 Langemarktstraat, alhier.

Het Rondgaande Hof te Queenstown heeft een menigte zaken, meest diefstal, maar ook aanranding en strafbaren manslag, in behandeling gehad, maar het schijnt dat al de beschuldigden Kaffers waren. Een die zijn broeder een doodelijke wond had toegebragt, in een vechtpartij over vee, waar intusschen een meid achter zat, kwam vrij.

Oranje Vrijstaat.—De verjaardag van President Reitz is Donderdag te Bloemfontein met de gewone feestelijkheden gevierd. De Gouvernements Secretaris in Basutoland heeft aan de *Friend* getelegrafeerd dat er in Basutoland geen pokken zijn uitgebroken. Vrijdag namiddag viel te Bloemfontein een mooije regen, zoodat men hoopte dat het met de droogte uit zou zijn.

Het Natalsche Ministerie.—Te Durban liepen Vrijdag allerlei geruchten over de zamenstelling van het nieuwe Ministerie, en wel hield men het voor waarschijnlijk dat de heeren Escombe (als Proc. Generaal), Murray en Moor, en welligt ook de heer Sutton leden van het Robinson Kabinet zullen zijn. Voor het Hoogerhuis waren benoemd de heeren J. Miller en G. Sinclair Smith.

Aan het Rondgaand Hof werd onlangs een maaltijd aangeboden waar de vice-Voorzitter een hoogst vermakelijke toespraak hield, heel weinig woorden bezigende maar onder luid gelach vertellende dat hij veel te zeggen had maar dit voor een volgende gelegenheid bewaarde. Een plek waar men met zoo weinig moeite vermakelijk zijn en luid gelach verwekken kan, die lijkt ons haast een aardsch paradijs.

Het laatste nieuws omtrent Mashonaland is dat de troepen uit Salisbury en Victoria, elk corps 400 man sterk, in beweging zijn, dat Komm. Raaff met 250 man naar Tati gaat, dat men niets weet van den heer Selous, en dat de Bechuanaland Politie versterkt wordt door het aanwerven van nieuwe kompagnieën.

Het Oudejuffrouwenhuis in Tuinplein is, blijkens het verslag ter jaarlijksche vergadering van belangstellenden en bijdragenden op Vrijdag ll., onder voorzitterschap van den heer Innes, MLA, aan het licht is gekomen, in den laatsten tijd zeer verbeterd, en hierom werd door den heer Fuller, MLA, die aanneming van het rapport voorstelde, en zijn secondant aan het Comité uitbundigen lof toegezwaaid.

Ter strafzitting verwezen is zekere H E Daviand, met zijn moeder en broeder onlangs van Johannesburg hier gekomen, en wel op een beschuldiging dat hij zijn moeder £18 had afhandig gemaakt om ze te gaan verdrinken. Hij is schilder van beroep en 31 jaar oud, en beweert onschuldig te zijn. Ook Lena Brinkhuis heeft wegens verberging van geboorte hetzelfde lot getroffen.

Ds. A. A. van der Lingen's antwoord op de requisities hem voor het Presidentschap gezonden is verschenen, maar de *Express* publiceert het in het Engelsch en, ronduit gezegd, al hadden wij er plek voor, dan zouden wij toch geen pleizier hebben om het stuk in het Hollandsch te vertalen. Het eenige wat de overname waard is, is Zijn Weleerwaarde's verklaring dat hij niet kan zeggen dat hij twijfelt aan zijn bekwaamheid voor het bekleeden van het hoogste staatsambt. Het zal ons benieuwen hoevele van hen die zijn vroegere manifesten met verstand gelezen hebben, het wat dit niet twijfelen betreft, met hem eens zijn.

Philipstown.—Gaarne zouden wij uit het *Weekblad* het daarin verschenen verslag van de vergadering overnemen waar men onlangs besloten heeft tegen de handelwijs der Engelsche Regering in zake Matabeleland te protesteeren. Wij kunnen er thans alleen dit van melden dat twee predikanten, Di. Martinus Postma, van Middelburg, en De Villiers, van Petrusville, sterk voor het voorstel spraken. Voorts vindt men in onzen tijdgenoot treurige berigten over de droogte, die het onmogelijk maakt de lammeren aan te houden, en dat Blank, beschuldigd van strafbaren manslag op zijn schoonzuster gepleegd, aan gewone aanranding schuldig is verklaard en tot £25 of twee maanden veroordeeld is, en Boete betaald.

Een boek over de andere zending in Z. Afrika, ons uit Holland toegezonden, hopen wij in ons volgend nommer aan te kondigen.

De Havencommissie vernam Zaturdag dat men in Sept ll. £10670 gemaakt had, tegen £9 442 in September 1892. Voor de werken zal men zich van Australisch hout bedienen, dat goedkoop blijkt te krijgen te zijn. Aan den Ingenieur werd verwezen een aanzoek van een nieuwen eigenaar van walvischbooten om ze op de oude plek te mogen houden, en wat de gelden der dokagenten betrof, besloot men die van 6 d. per ton voor vervoer van ijzeren staven en die tenzelfden bedrage voor het vervoer van lading van het Zeebrekerhoofd te laten, maar die van 1½d voor het gebruik van hand- en rolwagens op te heffen.

Cradock.—*Het Oosten* is van oordeel dat de heer Jan du Plessis ten stelligste als M L A. voor Cradock zal en moet gekozen worden, maar dat men Sir T. Scanlen zeer wel op ouse tijverooт zegt sterkwater maar meent—spiritus kan zetten, en den heer P.W Michau kiezen. Of Sir Thomas pleizier zal hebben om zich aan gemelde operatie te onderwerpen, dat is de vraag; stellig is het dat hij, die een paar jaren achtereen met heel wat nieuwe Wetsontwerpen voor den dag kwam, in de afgeloopen zitting, behalve wat de Tentoonstellingswet van den heer Theron betrof, niets van zich heeft laten merken. Zijn de Cradocksche Bondsleden sterk genoeg om twee kandidaten in te krijgen, dan hebben wij niets tegen het plan van het *Oosten*; zoo neen, dan verkiezen wij Sir Thomas ten stelligste boven eenigen Southey of Cronwright uit het Cradocksche

Een Oudtshoornsche IJzerpaardruiter.—Het rijden op bicycles komt al meer en meer in gunst, en vooral is dit ook het geval in Oudtshoorn, waar wielrijders al bijna net zoo gewoon zijn als voetgangers. Verleden Maandag, zijnde vacantiedag, gingen de wielrijders in alle rigtingen uit, niettegenstaande het ongunstige weder, en hadden eenige der rijders nog al avonturen. Een dezer rijders ging uit in de rigting van Cango en kwam te land in een moddergat. Hij werd zoo bено... en van modder besmeerd dat hij onmogelijk denzelf den avond weer terug kon komen. Het gelukte hem echter een pak molskin kleeren te leen te krijgen, doch deze waren omtrent vier nommers te groot voor hem; doch met behulp van touwen en banden kon hij zich zoo daarmee aangorden als om te kunnen terug rijden. Hij zag er echter zoo vreemd uit toen hij te huis kwam, dat hij in 't begin door zijn vrienden niet herkend werd.—*Oudtshoorn Courant.*

De Heer Howell is, afscheid nemende van Port Elizabeth, door de beambten van den Midden spoorweg onthaald op een maaltijd, waar hij zeide achttien jaren het Departement met ijver gediend te hebben, maar hij had reeds sedert eenigen tijd opgemerkt dat men ontevreden werd met het Spoorwegbeheer, en welligt was hij er de regte man niet voor omdat hij te teergevoelig was en het noodige zelfrespect had. Reeds onder het vorige Ministerie had hij te kennen gegeven dat men hem niet in aanmerking moest nemen als men veranderingen wilde. Toen wilde men hem aanhouden, de tegenwoordige Minister van Openbare Werken had zijn ontslag aangenomen. Hij verliet de Kolonie zooals hij vroeger Engeland verlaten had, met weerzin, want ook in Engeland wachtte hem toen een prachtige loopbaan; maar hij was dankbaar dat hij naar Zuid Afrika vertrokken was, want zijn vrouw die het toen in Engeland geen zes maanden had kunnen uithouden, had hem hier volle vijftien jaren ter zijde gestaan, en haar gezondheidstoestand was de reden waarom hij naar hier was gekomen.

De Wellingtonsche Vruchtenboerenvereeniging heeft Zaturdag een vergadering gehouden waar de *Argus* een verslag van geeft. Het bleek dat men van het Landbouw Departement een gunstig antwoord erlangd had op een vraag om een toelage voor een Vruchtententoonstelling. Een Comité werd aangesteld om een rapport uit te brengen over de beste manier om vruchten ter markt te brengen; een voorstel werd aangenomen om arbeiders bij de maand in plaats van bij den dag te betalen, ze hun eigen kost te laten aanschaffen, en ze niet zooveel wijn te geven; en de Secretaris ried de leden om toch op hun tellen te passen, en niet met de voorloopige maatregelen tot het droogen en bereiden hunner vruchten te wachten tot deze rijp waren. Dit vond bijval, en men besloot vertalingen te laten maken van nuttige geschriften over vruchtendroogen enz. die men onder de vruchtenboeren wilde verspreiden.

Het "Z. A. Tijdschrift" voor September is Zaturdag in het licht verschenen. "Mimi de Wet" wordt voortgezet; een hoofdstuk is bijna geheel historisch, het tweede toont dat Mimi's hart, met medeweten van haar ouders, aan een der trekkers geschonken is. Blijkbaar is het verhaal een dat niet zoo spoedig eindigen zal. Dan heeft men een stuk uit Holland over Cagliostro, den wonderman van het eind der achttiende eeuw, die aan het groote publiek door Bulwer's Zanoni en Al. Dumas' gedenkstukken van een geneesheer bekend is. In het stuk wordt 's mans vriend Althotas—dit is de regte spelling—genoemd, die in den tijd der Pharao's zou geboren zijn; de naam is vreemd, maar den oorsprong hebben wij in een ander schrijver uit de tweede eeuw na Christus, door Cagliostro verkeerd opgevat, meenen terug te vinden.—Titia van der Tuuk geeft weder een verhaal—de jaargetijden,—ten beste, en een zeer goed verhaal, voor zoo ver wij kunnen oordeelen; maar ons oordeel is niet dat van een bevoegd persoon, daar wij ongelukkig genoeg Haydn's jaargetijden nooit gehoord hebben, iets wat, gelooven wij, met de meerderheid van het Kaapsche publiek ook het geval is, en zonder zoo gelukkig te zijn geweest kan men het verhaal moeielijk regt vatten. "Wetenschappelijk" houdt zich bezig met eetbare vogelnestjes, maar het is een vergissing te meenen dat die slechts aan de kust van Annam gevonden worden. Men heeft ze ook in de Hollandsche Oost; wij herinneren ons een mijnheer die de eenige dochter van een aannemer der exploitatie gehuwd en ijsbarlijk veel geld hierdoor bekomen had. "De Boerderij" is ingenomen met het feit dat men een apart Minister van Landbouw heeft; niet ingenomen met het natte Septemberweder in de wijndistricten. "De Brandewijnbond," heet het er verder, "is in werkende orde en men is flink aan het koopen voor £17 per legger. Dat is omtrent dubbel zooveel als de prijs die, voor de beweging op touw gezet werd, door heeren koopers werd aangeboden. Alle eer aan de ontwerpers van het plan en aan de ijverige medewerkers, die het ten uitvoer bragten. Als men nu ook maar met de groote koopers tot een verstandhouding kan komen, dan zullen de wijnboeren in de toekomst minder over slechte prijzen te klagen hebben—en wat wel het voornaamste is, de wijn- en brandewijnmarkt is dan met een geregeld." Poëzij is vertegenwoordigd door een gedicht van wijlen den Haagschen predikant Dr. Bennink Janssonius.

De Kamer van Koophandel.—Deze Kamer hield gisteren een vrij goed bezochte vergadering. Er werd een brief gelezen van de Kamer van Koophandel te Johannesburg over Spoorwegvrachten, waar men een Conferentie over wilde. Deze zaak liet men, wegens een vroeger besluit, tot later blijven.—Van den Franschen Consul was een brief over een Tentoonstelling te Lyon, die hetzelfde lot had.—Van den Alg. Bestuurder van Spoorwegen was een brief over vervoer van waren aan bederf onderhevig; waar ook niets over voorviel.—Aan het Spoorwegcomité ging een brief, over een vermindering van Spoorwegvervoer, ten behoeve van Grahamstad. Het Spoorwegcomité had een rapport over het vervoer van goederen per wagen van het Station naar de handelshuizen, dat ongunstig was voor het bestaande stelsel, en de heer Solomon stelde voor het rapport goed te keuren, iets wat bijval vond bij den heer Ryan, op grond dat men geen onderscheid moest maken tusschen hetgeen namens het Spoorweg Departement en door eigen wagens werd vervoerd.—De heer Jagger was voor het bestaande stelsel, daar elk ander stelsel onpraktisch zou zijn. De heer Buchanan zeide dat de buitenleden bij het stelsel der Regering leden. Hierover had nog meer discussie plaats, waarin de heer Walker beweerde dat de kleinere handelaars bij het bestaande stelsel leden, en de Voorzitter zeide dat het nieuwe stelsel overal in de Kolonie reeds lang te voren heerschte. Ook de heer Hup sprak voor dit stelsel, als ook voor de buitenmenschen beter, maar de heer Stephen weersprak dit, zeggende dat sommige kooplieden bij het plan profiteerden, maar de meeste niet, en dat het plan voor de meerderheid een verrassing was geweest. De heer Graaff zeide dat de zaak in Comité ten volle besproken was, en was van oordeel dat men het voorstel van het Comité aannemen moest, althans wat het onregtvaardige van het tegenwoordige stelsel betrof. De heer Jagger sprak op nieuw voor het bestaande stelsel de heer Watson voor het oude, en ook waren er andere sprekers die zijn bewering beaamden. De heer Solomon repliceerde, met te zeggen dat men zich om het Spoorweg Departement niet moest bekreunen; en de heer Cowling, die een beetje doof was uitgevallen, legde stukken voor tusschen hem en het Spoorweg Departement gewisseld, maar de Voorzitter geloofde dat die zaak met het onderwerp onder discussie niet te maken had, en het bestaande stelsel werd met groote meerderheid onregtvaardig verklaard. Ook een ander deel van het besluit van het Comité, dat de zender (consignor) de betaling zoude doen, ging er door.—De heer Jagger had een voorstel over de Vereenigde Kamers van Koophandel van Z Afrika, die aan de Kaapstad vergadering zouden houden, al. dat het Comité de noodige stappen hiertoe zou nemen, en dit ging zonder discussie er door.—Op voorstel van den Voorzitter werd besloten brieven te zenden aan de heeren Howell en Difford bij hun verplaatsing, en tevens deelde hij iets mee over de tentoonstelling van witte wijnen die weldra zou plaats hebben.—De heer Ryan sprak over het bezwaar waar het vervoer van wol van hier mede te kampen had door de maatregelen der Stoombootmaatschappijen, en wilde dat de Kamer hiertegen vertoogen moest maken. Hij stelde voor de zaak aan het Comité van Bestuur te verwijzen, en dit werd aangenomen. Daarmeê was men klaar.

Weer een Vergelijkend Examen.

De Paarlsche Tak van den Z. A. Taalbond besloot op zijne laatste Jaarvergadering, als Beschrijvingspunt op te zenden naar het Taalcongres, dat verwacht werd gehouden te zullen worden tijdens de jongste Parlementszitting:—"Dat het Hoofdbestuur een Vergelijkend Examen houde in 't Nederduitsch en in de Geschiedenis van Zuid Afrika, toegankelijk voor alle leerinrigtingen in Zuid Afrika; met dien verstande, in geval zulks niet mogt uitgaan van het Hoofdbestuur, dat dan het Bestuur van den Paarlschen Tak het initiatief daartoe zal nemen, met inroeping der samenwerking van andere Takken van den Taalbond."

Daar nu dit jaar geen Taalcongres zitten zal, heeft het Bestuur van den Paarlschen Tak besloten het initiatief te nemen, tot het afnemen van zulk een examen als voormeld, en als reeds in 1892 afgenomen voor de leerinrigtingen der Paarlsche afdeeling, maar nu open voor alle leerinrigtingen in Zuid Afrika, en wel onderworpen aan de volgende bepalingen:—

1. Het Vergelijkend Examen zal schriftelijk worden afgenomen, op den laatsten Zaturdag vóór het sluiten der scholen in de laatste schoolweek vóór de Nieuwjaar vacantie, en wel op zoodanige centrums, waar minstens 5 leerlingen zich aanmelden.

2. Het examen wordt verdeeld voor beide onderwerpen, (de Nederduitsche Taal, en de Geschiedenis van Zuid Afrika), in twee klassen. Elk applicant moet vermelden onder welke klasse hij verkiest te worden toegelaten. Voor de *eerste klasse* in het Hollandsch wordt gevorderd een opstel van niet minder dan 25 regels, over één uit drie opgegeven onderwerpen, en vertaling uit het Engelsch in het Hollandsch, benevens zinsontleding. Voor de *tweede klasse* in het Hollandsch zullen de vragen gaan over de taalregels, benevens een Hollandsch dictaat, en vertaling uit het Engelsch in het Hollandsch. In de Geschiedenis van Zuid Afrika zullen de vragen van de *tweede klasse* behouden de algemeene grondtrekken der geschiedenis, en die van de *eerste klasse* bijzondere behandeling van een of ander tijdvak, en van een of ander bekend persoon—Twee speciale prijzen zijn aangeboden:—

1. Voor den kandidaat die het best thuis is in den "Worstelstrijd der Transvalers," door F Lion Cachet, bls 1—200; en

2. In de Geschiedenis van Zuid Afrika, in 1892 en 1893. Daarover zullen afzonderlijke vragen worden gesteld.

3. De examinandi, welke meer dan de helft van het hoogste getal merken behalen, worden in de uit te reiken certificaten vermeld als *met eere gepasseerd*, en die een derde der merken behalen als *gepasseerd*. Deze Getuigschriften worden geteekend door Professor De Vos, den President van het Hoofdbestuur van den Taalbond.

4. Bovendien zullen de volgende prijzen worden toegekend:

Voor 't Hollandsch.

1e Klasse, 1e Prijs—Een Gouden Medaille.
„ 2e „ —„ Zilveren „
2e „ 1e „ —„ „ „
„ 2e „ —„ Boekwerk.

Voor Geschiedenis van Zuid Afrika.

1e Klasse, 1e Prijs—Een Gouden Medaille.
„ 2e „ —„ Zilveren „
2e „ 1e „ —„ „ „
„ 2e „ —„ Boekwerk.

Speciale Prijzen.

1. Voor Cachets Worstelstrijd—Een Boekwerk.
2. Voor hedendaagsche Geschiedenis van Zuid Afrika—dito.
3. Voor den besten Kandidaat beneden de 15 jaren in het Hollandsch, Eerste Klasse—dito.
4. Voor den besten Kandidaat beneden de 13 jaren in het Hollandsch, Tweede Klasse—do.
5. Voor den besten Kandidaat beneden de 15 jaren in de Geschiedenis van Zuid Afrika, Eerste Klasse—dito.
6. Voor den besten Kandidaat beneden de 13 jaren in de Geschiedenis van Zuid Afrika, Tweede Klasse—dito.

Het Bestuur zal heel gaarne aanbiedingen ontvangen van personen, die een of ander van voornoemde prijzen, of eenigen verderen prijs, voor eigen rekening nemen wil, behalve 1 en 2 der speciale prijzen, welke reeds aangeboden zijn.

5. Heel het Examen wordt afgenomen in de Hollandsche taal.

6. Men kan opgaan voor een of beide vakken naar verkiezing.

7. Elk Kandidaat betaalt samen met zijne applicatie, een intree van 2s. 6d., indien men opgaat voor beide vakken, en van 1s. 6d., indien men voor slechts een vak opgaat. Voor de speciale prijzen wordt geen speciale intree genomen. Applicaties, liefst door bemiddeling van de onderwijzers, moeten vóór het einde van November ingezonden zijn, bij den tweeden ondergeteekende, bij wien men ook verdere informatie verkrijgen kan, en bij wien Takken en personen, die samenwerken willen, verzocht worden zich aan te melden. Wij vertrouwen, te mogen rekenen op de samenwerking van allen, die belang stellen in het onderwijs, vooral van onze taal en geschiedenis. Voor de Paarlsche afdeeling alleen waren er laatste jaar 129 applicanten. Het getal zij nu verdubbeld. Laat ons met daden toonen dat wij het opregt en ernstig meenen met onze taal en geschiedenis.

Jos. M. Hofmeyr, M.B.,
Voorzitter.
S. J. du Toit,
Honorair Secretaris.
Paarl, 6 October 1893.

NEGEN KEER VAN DE NEGEN.

"Ik ben zoo goed als dood. Ik won negen keer van de negen, en verloor negen keer van de zeven. Geef dit briefje aan mijn bankier; hij weet het adres mijner bloedverwanten."

Het was een speelhuis in Montana, Amerika. De speler die deze woorden uitte wierp zijne kaarten neder, stond van de tafel op, en ging heen. Bij de eerste schemering den volgenden morgen vond de politie zijn ligchaam in eenig struikgewas zoowat een mijl verder. Zijn eigen pistool was vol kardoezen; het was ongebruikt, en toch was er een kogelwond in zijn linker borst. Was er eenige geheimzinnige voorspelling in de kaarten, of was de vrees van den speler gevolg van bijgeloof, en zijn dood een toevallige samenloop van omstandigheden? Een ieder moet dit voor zich zelf beslissen.

Maar menschen worden dikwijls voor zoo goed als dood beschouwd voor een veel verstandiger reden. Mr. William Goble, van 104, Albion Street, Southwick, bij Brighton, Engeland, werd onlangs door zijne vrienden dusdanig gerekend. In zijn geval kwam het gevaar niet uit buskruit of scherp staal voort, maar uit iets dat meer menschen uit de wereld helpt dan zij doen. Zijn verhaal luidt als volgt: Zijn tong aanziende, op zekeren dag in de lente van 1887, vond hij die beslagen als een stuk bruin leder. Dit op zich zelf zou hem wellicht niet bezorgd hebben gemaakt, maar andere voorteekenen en verschijnselen gingen er mede gepaard. Zijne eetlust verdween, en het weinige dat hij at scheen groote pijn te veroorzaken op zijn borst en in zijne zijden. Wel, goed voedsel werkt nooit op die manier als een man in behoorlijken toestand is. Geheel het tegenovergestelde. Wat scheelde hem?

Onder datum van 26 Nov., 1891, hierover schrijvende, zeide Mr. Goble: "Ik kon niet begrijpen wat mij overkomen was. Niets van dien aard had ik ooit vroeger ondervonden. Ik was altijd sterk en gezond geweest. Maar nu had ik een vuile smaak in den mond en wind scheen mijn geheele ligchaam te vullen. Ik had een gevoel in mijn keel alsof ik zou stikken, en mijn hart klopte soms zoo snel dat ik er bang van werd. Na eenigen tijd werd ik zoo zwak dat ik mijn werk moest opgeven. Ik was bijna te zwak om te loopen, en als ik aan het wandelen was werd ik kortademig. Langzamerhand werd ik zwakker en zwakker en verloor al mijn vleesch. Ik kon net rondkruipen en niet meer, mijne wangen vielen in en ik zag er zoo bleek, en akelig uit dat mijne vrienden zeiden dat ik aan het afnemen was en nooit beter zou worden.

"Een dokter in Southwick zeide dat ik aan dyspepsia leed, maar nadat hij mij negen maanden lang behandeld had, was ik erger dan ooit. Om dezen tijd gaf onze predikant, de Eerw. Heer Heywood, mij eene aanbeveling aan het Brighton Hospitaal, waar ik een jaar onder behandeling was. Verscheidene der doktoren onderzochten mijne longen en schenen met mijne ongesteldheid verlegen, en veranderden mijne medicijnen zoo dikwijls dat het mij verwonderde of zij ooit het ware middel zouden vinden. Aan het einde van het jaar gaf ik op naar het Hospitaal te gaan, en begon levertraan intenemen, maar het deed mij geen goed, en ik begon intezien dat ik waarlijk ter dood veroordeeld was en niets dit kon beletten.

"Toch ben ik levend en wel op dit oogenblik, en ik zal u in enkele woorden zeggen waarom. In April, 1889, ontmoette ik een vriend van mij, Mr. Groves, uit Southwick, die mij van zijne eigene ziekte vertelde en van het goed dat Moeder Seigel's Genezende Stroop hem gedaan had. Ik kocht eene flesch, en tegen dat ik die op had, kon ik mijn voedsel verdragen en voelde ik mij wat sterker. Vier andere fleschen voltooiden de genezing, en ik heb sedert eene even goede gezondheid genoten als ooit te voren in mijn leven. Ik ben een tuinman, en heb tien jaar gediend bij Generaal Turnbull, The Hermitage, Southwick, Engeland. Ik zal met genoegen inlichtingen geven."

(Geteekend) William Goble.

De geneesheer te Southwick had de kenteekenen verstaan; de ziekte van Mr. Goble was indigestie en dyspepsia, waarvan hij enkele aanduidingen in zijn verhaal opnoemt. Zijne eenvoudige getuigenis zal, zoo noodig, het algemeen vertrouwen versterken in Moeder Seigel's Stroop als een middel tegen deze zoo verspreide en lastige ziekte. De Southwick tuinier verloor twee jaar tijd door niet te weten wat te doen. Maar hij is nu veel beter af dan een dood man en zal, hopen wij, lang leven om anderen van zijne kennis voordeel te doen trekken.

PIQUETBERG.

DE LOCALE PARLEMENTSLEDEN GEFETEERD.

(Van onzen Correspondent.)

[*Per Telegraaf.*]

Piquetberg, 9 Oct. 1893.

Een allerhartelijkste receptie werd gegeven aan Sir David Tennant en den heer David de Waal, onze parlementaire vertegenwoordigers. Op Zaturdag laatstleden ontmoetten zij hunne kiezers in de Hofsaal, waar, na een vergadering van een uur lang, een algemeen votum van vertrouwen in de leden werd voorgesteld en unaniem aangenomen, met de belofte er bij dat zij bij de volgende algemeene verkiezing zullen worden herkozen. In den avond werd een dinner gegeven en alles liep zeer goed van stapel. Zij vertrokken heden morgen om 9 uur naar Zandveld, waar zij een dergelijk receptie zullen hebben als hier.

REUTER'S TELEGRAMMEN.

ONDERZEESCHE TELEGRAAF-DIENST.

De heer Bent over Mashonaland.

Ontvangen en gepubliceerd 6 Oct. 3.30 n.m.

LONDEN, 6 Oct.—De heer Thos. Bent wijst in een brief aan de *Times* op het dreigend gevaar dat de Engelschen in Mashonaland loopen door hun afzondering en hun gevaar van hongersnood door de naderende regens.

Z. Amerika. Wol. Bismarck. Sterfgeval.

Ontvangen en gepubliceerd 7 Oct. 1 n.m.

LONDEN, 6 Oct.—Rio de Janeiro werd den heelen Donderdag gebombardeerd, zoodat al de bewoners vlugtten. De troepen van Generaal Peixoto moorden en rooven ongehinderd. Prins Augustus van Saksen Coburg, die zekere aanspraak heeft op den troon van Brazilië, heeft zich naar dat land begeven.—De wolveiling sluit vast, met prijzen à pari, behalve voor middelsoort en mindere meesuwitte, die pari à ½ daling zijn.—Vorst Bismarck is nog beter, dat hij naar Friedrichsruh morgen ochtend kan terugkeeren.—Overleden is de schilder Madock Brown.

Doodgeschoten. Schuitjes races. Afghanistan—Brazilië.—Bismarck.

Ontvangen en gepubliceerd 8 October 11.30 v.m.

LONDEN, 8 Oct.—Pallas, de springbusgooijer te Barcelona, is doodgeschoten.—Het Amerikaansche jagt *Vigilant* heeft den Amerikaanschen beker gewonnen. Eerst was de *Valkyrie* voor, later de *Vigilant*, die het met 5 minuten won. Sir H. Durand is door den Emir van Afghanistan zoo hartelijk mogelijk ontvangen, onder anderen met de verklaring dat zijn aanwezigheid de wereld toonde welk een ware vriendschap er tusschen Engeland en Afghanistan bestaat.—De Braziliaansche Regering heeft toegestemd in de ontmanteling der forten in Rio, ten einde de buitenlandsche kommandanten van oorlogschepen in staat te stellen om het bombardement te beletten.—Vorst Bismarck heeft zich huistoe begeven.

Parnell's gedachtenis. Vorst Bismarck. N. Afrika.

Ontvangen en gepubliceerd 9 Oct 3.15 n.m.

LONDEN, 9 Oct.—Ter gedachtenis aan den heer Parnell is een monster processie van zijn vrienden van Dublin naar zijn graf in Glasnevin Begraafplaats gisteren gemarcheerd, om er kransen neer te leggen. Alles ging in orde. Vorst Bismarck is te Friedrichsruh sterker aangekomen dan men verwacht had, en wandelt met vasten tred. Op verschillende punten van zijn reis werd hij met vreugdebetooning ontvangen.—De Mooren maken het de Spanjaarden te Melilla lastig, en bij Kaap Treforces hebben zij een gevecht gehad met een Spaansche kanonneerboot, door welker vuur zij echter veel verloren hebben.

Koloniale Effekten. Schuitjes races.

Ontvangen en gepubliceerd 9 October 6 n.m.

LONDEN, 9 Oct.—De *Times* acht het voorspoedig vlotmaken der leeningen door Victoria en N. Z. Wallis uitgegeven een bewijs dat geldbelegging in Kol. effekten weder meer vertrouwd begint te worden.—De tweede schuitjes race tusschen *Valkyrie* en *Vigilant* heeft heden plaats.

OVERLANDSCHE TELEGRAAF DIENST.

KAAPKOLONIE.

Regen.

COLESBERG, 7 Oct. — Prachtige regens valt, de eerste sedert zes maanden.

Spoorweg-ongeluk.

KIMBERLEY, 7 Oct.—Een ongeluk gebeurde heden morgen met den werkliedentrein van De Beer's werkplaatsen, daar hij van de rails raakte en de rijtuigen ineengedrukt werden. Een blank opzigter, Wm Wilson, werd gedood, en verscheiden andere blanke werklieden werden ernstig bezeerd.

Een eetpartij.

PORT ELIZABETH, 7 Oct. — De beambten van het Spoorweg Departement hebben den heer Howell een maaltijd gegeven in de ververschingskamer van den Spoorweg. Er waren 25 aanwezig, daaronder al de plaatselijke hoofden der verschillende Departementen. Men gaf zijn smart te kennen dat hij den Dienst verliet, en zijn hoop dat zijn gezondheid herstellen en dat hij veel voorspoed genieten zou; en ten slotte nam hij afscheid van de beambten.

Goed nieuws.

(Van onzen Correspondent.)

ABERDEEN, 8 Oct.—Een Bondsconferentie gisteren gehouden heeft den heer Smith, M.L.A., in plaats van den lid. heer Hockohle tot Bondskandidaat gekozen. Een groote Bondsvergadering heeft plaats gehad, druk bijgewoond en vol geestdrift. Op een groote vergadering des avonds werd een eenstemmig votum van vertrouwen op de heeren Smith en Dr. Te Water aangenomen. In den namiddag spraken de heeren Maasdorp en Rubidge een vergadering toe, door meer dan 100 kiezers bijgewoond. Zij duurde bij de drie uren, en toen aan het eind een votum van vertrouwen werd voorgesteld, waren hier 5 stemmen voor.

Overleden. Zware regens.

TARKASTAD, 9 Oct.—De heer Jas. Phillips, een oud en geacht ingezeten alhier, is gisteren avond overleden. Zware regen en sneeuw is Zaturdag gevallen, op nieuw groot verlies aan vee brengende. 't Ziet er hier in de buurt met de boeren maar naar uit.

ALIWAL NOORD, 9 Oct.—Zware regens worden berigt van de oevers van Oranje- en Kraairivieren, en tevens zware verliezen van schapen en ander vee.

Een niet al te groote magt.

VICTORIA, 6 Oct.—Al de troepen der Gecharterde te Victoria en Fort Charter trekken heden naar de grens van Matabeleland, ten getale van 300 man met machine kanonnen en meest bereden. Dit geschiedt omdat de Matabele gevuurd hebben op verscheiden patrouilles. De Hooge Commissaris heeft den Administrateur thans geheel de vrije hand gegeven.

NATAL

Vechterij in Transvaal.

PIETERSBURG, 7 Oct.—De correspondent der *Review* uit de Spelonken schrijft van een aanval van Magato op Sewaas in de vorige week, waarbij Sewaas met verlies van acht gesneuvelden de nederlaag leed, terwijl Magato één man verloor. Magato's kommando is thans in het bezit van den betwisten grond, en men wacht meer vechterij.

Z. A. REPUBLIEK.

Swazieland en dynamiet.

PRETORIA, 7 Oct — Heden avond loopt een gerucht dat er particulier berigt uit Engeland ontvangen is over een aanstaande schikking omtrent afstand van Swazieland aan de Republiek, als er niets verkeerds gebeurt in de naaste dagen. Men weet dat in deze week de onderhandelingen tusschen de Regering en den Hoogen Commissaris een zeer bevredigenden keer hebben genomen, en dat de voorwaarden voor alle partijen bevredigend zijn. De President heeft, in antwoord aan een bezoeker van Reuter's kantoor, niet ontkend dat er reden was voor de geruchten, maar hij kon geen officieele mededeeling over de zaak doen. De dynamietkwestie is nog volstrekt niet in orde. De regtsgeleerde raadgevers der Regering (de Staatsprocureur, advokaten Kleyn, Hollard en Jacobs) gaan thans de protesten van buitenlandsche Mogendheden door, voor zoo ver deze de Regering en hare verdragen met die Mogendheden aangaan. Men meent te weten dat de oude Maatschappij de keus zal hebben om het monopolie te exploiteren, ten einde men van de oude concessie afkome, maar dat de Regering er op gesteld is dat ook al de Nobels deel zullen hebben aan de oprigting der nieuwe fabriek; en verder heet het dat de nieuwe voorwaarden zeer streng zijn, en inhouden dat men een lager prijs wil voor dynamiet dan den tegenwoordigen, en vrijheid voor Maatschappijen om voor eigen gebruik verlofbrieven te bekomen tot invoer van dynamiet.

Een krantwisseling.

JOHANNESBURG, 7 Oct.—Wijlen de *Mining Argus* zal op nieuw verschijnen als *Transvaal Argus*, onder nieuwe eigenaars en redacteur.

PORTERVILLE.

SIR DAVID TENNANT EN DE HEER DE WAAL VOOR HUNNE KIEZERS.

(Van onzen Correspondent.)

7 October 1893.

Wij hebben het genoegen gehad Sir David Tennant en den heer D. C. de Waal, onze parlementaire vertegenwoordigers, laatstl. Vrijdag in ons midden te hebben, overgekomen met het doel om ons een bezoek te brengen, en tegelijkertijd ons een verslag te geven van de verrigtingen, gedurende de laatste zitting van de Wetgev. Vergadering, en ook met ons te bespreken de verdere belangen van dit district, en de Kolonie in 't algemeen.

Toen het bekend werd dat de beide heeren Donderdag namiddag hier te Porterville zouden aankomen, vergaderden omtrent vijf uren in den namiddag een groot aantal karren hier op het marktplein, die zich in processie vormden om onze vertegenwoordigers te gemoet te rijden en in te halen. Omtrent een twintig minuten van het dorp, de gewone ontmoetingsplaats, werd halt gehouden, en kort daarop kwam het rijtuig dat door de vriendelijke zorg van den heer Julius Rood gezonden was om de beide heeren van de Piquetberg Weg Statie te halen en hier te brengen, opdagen, inhoudende onze vertegenwoordigers en den heer Rood, die het bestuur van het vierspan dat het rijtuig voorttrok in handen had.

Het was een zeer levendig tooneel, twintig karren te samen, bevattende zoo wat zeventig personen aldaar vergaderd om twee mannen te ontmoeten die sedert een reeks van jaren belast waren onze belangen te vertegenwoordigen in de hoogste raads-vergadering der Kolonie, en het hartelijk gevoel dat er bestaat werd zeer verduidelijkt door de algemeene welkoms-groeten en handdrukken, waarmede de heeren Tennant en De Waal ontvangen werden.

Toen dan de eerste opwelling voorbij was, nam de heer G. F. Pienaar het woord, en na eene korte inleiding las hij het volgende adres van welkom voor, eene afschrift waarvan hij aan ieder der heeren overhandigde. Dit adres luidt als volgt:—

Aan de Wel-Edele heeren Sir David Tennant en D. C. de Waal, onze vertegenwoordigers in de Wetgevende Vergadering van deze Kolonie.

Wel-Edele Heeren!

Wij ondergeteekenden, inwoners en stemgeregtigden van deze stad en de wijk 24 Rivieren, heeten U Edelen bij uwe aankomst alhier hartelijk welkom. Wij kunnen niet nalaten bij deze gelegenheid u te verzekeren dat wij uw bezoek op zeer hoogen prijs stellen en onze hooge ingenomenheid betuigen met datgene wat gij beiden gedurende het laatste parlementaire tijdperk voor het district van Piquetberg, onzen wijk in het bijzonder, en de Kolonie, het land onzer geboorte en inwoning, in het algemeen gedaan hebt. Wanneer wij terug zien op den tijd dien gij beiden in uwe parlementaire loopbaan hebt doorgebragt, en als onafhankelijke mannen, onze en onze koloniale belangen behartigd hebt, dan zijn wij trotsch dat wij in de gelegenheid zijn geweest om zulke mannen als gij zijt de belangen van ons land te hebben kunnen toevertrouwen en naar de Wetgev. Vergadering van deze Kolonie te zenden en het zal ons te sterker aansporen om bij de aanst. verkiezing voor leden van die Vergadering als een eenig man, onze stemmen voor u uit te brengen en als bij vernieuwing onze dierbaarste belangen aan u toe te vertrouwen.

Wij betreuren het dat door omstandigheden wij niet in de gelegenheid zijn geweest om de ontvangst waar meer waardig te maken. Wij vertrouwen echter dat dit bij Uw Edelen geen inbreuk zal maken op de hooge achting die wij voor u gevoelen en de verwachting die gij welligt mogt koesteren.

Wij verblijven,
Met hoogachting, WelEd. Heeren,
UEd.'s Dienaren en Vrienden:
(Get. 60 Naamteekeningen.)

De heeren Tennant en De Waal bedankten in een schoone rede, en na drie hoerah's ter hunner eer gelaten hebbende uit 70 monden (menschen monden), keerde de processie naar Porterville terug. De heer Rood en vierspan met zijn kostbaren last vooruit.

Wel, Vrijdag, den 6den October, was de dag bepaald dat onze vertegenwoordigers hunne constituenten zouden ontmoeten in de Hofsaal alhier. Er was eene opkomst van bij de honderd personen. Ds. Mostert ageerde als voorzitter, met algemeene stemmen daartoe verkozen.

Sir David Tennant, het eerst aan 't woord komende, bedankte de vrienden tegenwoordig voor de hartelijke ontvangst hem en zijn collega te beurt gevallen bij hunne aankomst hier, en mogt melding maken dat dezelfde belangstelling hun beiden te beurt viel een jaar geleden. Overgaande op politiek gebied zeide ZEd. dat er in deze zitting van 't Parlement niet veel gedaan is met betrekking tot nieuwe wetgeving, hetwelk hoofdzakelijk toe te schrijven is dat deze de laatste bijeenkomst was van 't Parlement voor de nieuwe verkiezing. Het nieuwe Ministerie dat niet geheel voorbereid was voor nieuwe wetgeving, en ook wel omdat het Logan-contract daar een grooten rol ingespeeld had. Verder gaf ZEd. te kennen dat onderscheidene zaken van gewigtigen aard voor de Kolonie de aandacht van het Ministerie nu bezig houden ter voorbereiding voor de aanstaande bijeenkomst van 't Parlement, zooals: de spoorwegkwestie, de verbeterde administratie en het goedkooper aanleggen daarvan, om ook te zien wat gedaan kon worden voor het Zuid Westelijke deel der Kolonie. De toestand der arme blanken; het gedwongen onderwijs-stelsel; waarop meer andere zaken van koloniaal belang besproken werden.

De heer De Waal, aan het woord komende, zeide dat de ontvangst hun bereid hem met nieuwen moed bezielde; hij gevoelde zijn jeugd vernieuwd als een arend, omdat men te kennen gaf dat zijn constituenten zeer groot belang stellen in hunne afgevaardigden, die hij beschouwd te zijn als hunne mondstukken. Hij besprak toen in 't breede de arbeidskwestie die hij teregt noemde: dat brandend en moeijelijke vraagstuk voor de Kolonie. Hij wees op klaswetgeving voor de Kolonie, besprak de invoerbelasting der Transvaal en de betere voorziening voor de melaatschen op Robbeneiland.

Het zou te veel ruimte en tijd nemen om alles hier haarklein ter neder te stellen wat over die verscheidene onderwerpen gezegd en gesproken is, te meer daar uw correspondent de kunst van snelschrijven niet verstaat en daar bij nog maar een gebrekkige rapporteur is. Genoeg zij het te melden dat het onderhoud voor allen zeer leerzaam was, waarvan de discussie die daarop volgde de kenmerkende blijken droeg en van groote belangstelling getuigde.

Nadat er nog andere zaken van meer plaatselijk belang besproken waren, werd het volgende voorstel der tafel gelegd door den heer G. F. Pienaar:—

"Deze vergadering wenscht onze vertegenwoordigers aan te moedigen om eene verandering te bewerkstelligen in zake de invoerbelasting in de Transvaal."

De heer Pienaar wees teregt op het onregt dat de Transvaal als eene zuster-staat deze Kolonie aandoet, in aanmerking nemende alles wat wij voor haar gedaan hebben tijdens de moeijelijkheden waarin zij verkeerde in den strijd met Engeland. Het voorstel gesecondeerd zijnde door den heer M. C. C. Verceuil werd eenparig aangenomen.

Het volgende voorstel gedaan door den heer J. F. Brinkman en gesecondeerd door den heer C. R. Liebenberg werd tot stemming gebragt, waarop de vergadering als één man opstond en als aangenomen verklaarde:—

"Deze vergadering hare hooge ingenomenheid te kennen gevende met hetgeen door de WelEd. heeren Sir David Tennant en David C. de Waal gedaan is, als onze vertegenwoordigers van de Wetgevende Vergadering van deze Kolonie, voor het district van Piquetberg en onzen wijk in 't bijzonder en de Kolonie in 't algemeen, besluit om hunne verkiezing als leden van het district van Piquetberg bij de aanstaande electie voor het Parlement te verzekeren."

Na wederzijdsche dankbetuiging aan den Eerw. Voorzitter en de heeren Tennant en De Waal bij voorstellen gedaan door den heer Julius Rood en anderen, gesecondeerd en aangenomen, brak de vergadering op. Eene vergadering die getuigde: er is leven gekomen in de doodsbeenderen.

P.S.—Ons nieuw kerkgebouw is klaar, wat zijn omhulsel aangaat. Men is nu begonnen zijn binnenwerk te maken. Zoo als het daar staat kost het £1,500 (hout voor vloer en banken ingesloten). En . . . . zonder schuld!!

Zeg, kan er uit Nazareth iets goeds voortkomen? Kom en zie, wanneer de kerk ingewijd wordt.

Z. A. REPUBLIEK.

Uit een telegram zien wij dat het mooi genoeg met de Transvaalsche financiën staat, want hoewel van het inkomen van September £50,000 bij het amortisatiefonds is gevoegd, zal er toch nog een batig saldo overblijven.—De regulaties voor het Staatsmonopolie van kruid en dynamiet zijn opgemaakt, en zullen weldra geteekend worden.—De heer L van Boeschoten, waarn. Staatssecretaris, zou Zaturdag om eigen aangelegenheden naar de Kaapstad vertrekken, en een week wegblijven; en de Pretoria Renclub zal te P. Elizabeth ter vergadering der Z. A. Jockey Club door de heeren A. Lofthouse en J. de Jongh vertegenwoordigd worden.

Uit de couranten weinig van belang. Te Johannesburg heeft het volksraadslid Prinsloo zich gehaast om een openbare vergadering te beleggen, ten einde bij Uitvoerenden Raad aan te dringen op het onverwijld aanleggen der aardbaan van den plaatselijken Spoorweg. Voorts heeft een vergadering der Vereenigde Kerk met groote meerderheid besloten om de oude Kerk niet af te breken maar voor bazaars enz. te blijven gebruiken, en een nieuwe Kerk op het "kale erf" te bouwen.

Algemeene Voldoening geeft het Rattere zadel met gom-elastieken veer-zetel toegerust met een patente stijgerbeugelstaaf.—*Zie Adv.*

Diamanten te Edenburg.—Een Edenburgsche correspondent schrijft:—Een prachtige diamant van zoo wat 25 karaat is op de plaats Klein Vischgat, nabij het dorp door een Kaffer jongen opgetild. De jongen paste schapen op, zag iets blinken, en nam het steentje naar zijn vader. De vader nam het naar Edenburg alwaar het bleek te zijn: een allerprachtigste diamant! Een plaatselijk Syndicaat heeft de plaats in handen genomen.—*Express.*

HANDEL EN NIJVERHEID

JOHANNESBURG, 7 Oct. — Goudwinsten zijn: Jubilee 2 399, Primrose 7,419, United Main 1.179, Jumpers 3,377, Treasury 1,017. Het rapport der Directie van de Primrose voor het jaar met Junij ll. geëindigd, stelt het netto profijt voor het jaar op £69 556. De New Black Reef heeft in Sept. £982 gemaakt. Markt sluit vast, maar met weinig negotie in den namiddag. Heriots zijn tot 76s 6d. koopers gerezen.

JOHANNESBURG, 6 Oct. — Goudwinsten zijn: Langlaagte Royal 1,816, Spes Bona concentraten 119, Nigel 3,777, United Langlaagte 704, Wemmer 1,397, Wolhuter 2,8015, Luipaardsvlei 308, Salisbury 51,42, Chimes 2,06a, Durban Roods 5,277, Orion 1,831. Rietfontein 2925. Markt iets williger gesloten. Verkocht zijn: Buffe's 19s 3d, Glens 30s 6d. Noteringen. Chimes 27s 6d tot 28s 6d, Gooh 24s 6d tot 24s 9d, Golds 34s 6d tot 35s, Primrose 72s tot 73s 6d, Wolhuter 49s 6d tot 50s

KLERKSDORP, 7 Oct.—De mijn van het Eastleigh Syndikaat, privaat bewerkt door kapitaal uit Pretoria, vermeerdert haar stampkracht tot 100, en ook de cyanide werken worden zeer vergroot. Vooruitzigten veelbelovend.

PRODUKTENMARKT TE KIMBERLEY.

(Van de heeren Lawrence & Co.)

6 October 1893.

Aardappelen (beste) per zak, 163 lbs. ...	£0 10 0	1 1 0
Boter (eerste) ...	0 2 9	0 3 0
Boter (tweede) ...	0 1 3	0 1 6
Boonen per zak, 203 lbs.	1 10 0	1 14 0
Boonen (Kaffer)	0 16 0	0 17 6
Eenden	0 3 0	0 3 3
Eijeren, per dozijn	0 0 10	0 0 11
Garst, per zak, 163 lbs.	0 10 0	0 12 0
Haver, do. do.	0 14 6	0 15 6
Haver (Engelsch), per 130 lbs ...	0 10 0	0 12 0
Havergerven per 100 lbs	0 9 0	0 10 0
Ham en Spek ...	0 0 7	0 0 10
Hoenders, per stuk	0 2 0	0 2 6
Kaf, per baal, 300 lbs.	0 15 0	0 17 0
Do. do. (O.V.S)	0 14 0	0 15 0
Kafferkoren per zak	0 15 0	0 16 6
Kalkoenen ...	0 7 0	0 12 0
Meel (Boer) zacht koren ongesift per zak 203lb	1 0 0	1 3 0
Meel (Boer) gesift	1 2 0	1 7 0
Meel (O.V.S.) ...	0 15 0	0 16 0
Mielies (gele) per zak...	0 14 0	0 14 6
Mielies (gemengde)	0 13 9	0 14 0
Mielies (brood)	0 0 0	0 0 0
Mielies (witte)	0 14 0	0 15 0
Mieliemeel (witte)	0 18 0	0 18 6
Mieliemeel (gele)	0 15 6	0 16 0
Rogge	0 16 0	0 17 0
Tabak per pond	0 0 2½	0 0 3
Tarwe, per zak 203 lbs	0 18 0	1 0 0
Uijen, per 120 lbs.	0 15 0	0 16 0
Vruchten, gedroogde geschild ...	0 0 2	0 0 3
Versch Varkspek	0 0 4	0 0 5
Zemelen per zak, 100 lbs	0 6 9	0 7 0
Zout, per zak ...	0 3 0	0 3 6
Zweepstokken elk	0 2 6	0 5 0

SLAGTVEE.

Ossen, eerste klas, 600 lb £8 tot £9.
Ossen, 500 lb. £7 tot £7 10s.
Koeijen, 300 tot 400 lb. 90s. tot 100s.
Kalveren, 35s. tot 37s. 6d.
Varkens, 100 lb. 35s. tot 40s.
Lammers, 30 lb. 7s. tot 8s.
Hamels, 50 lb. 14s. tot 15s.
Schapen (Kaapsche), 14s. tot 15s.
Kapaters, 50 lb. 12s. tot 13s. 6d.

TREKVEE.

Ossen, goede £5 10s. tot £7
Esels, groote £10 tot £12
Esels, kleine £7 tot £8.
Melkkoeijen £5 tot £15.
Rijpaarden £10 tot £15
Trekpaarden £10 tot £15.

AANMERKINGEN.

Aanvoer niet groot geweest gedurende verleden week en prijzen van verschillende soorten zijn hooger. Zemelen, garst en boonen (suiker en kaffer) als verleden week maar gesift en ongesift boermeel, mielies, mieliemeel en haver vaster met opwaartsche stemming. Naar kaf is nog goede vraag. Kafferkoren goed op prijs, maar Vrijstaatsch meel onverkoopbaar. Uijen meer volop en dalende. De markt is schaarsch van aardappelen en partijtjes die inkomen worden beter geplaatst. Versche boter zeer schaarsch en wat aankomt is niet voldoende voor de vraag. Eijeren iets beter, maar men moet nog niet te veel zenden en de markt overstroomen. Pluimvee zeer schaarsch; prijzen zeer hoog. Vruchten en groenten komen weinig in. Naar alle soort slagtvee is goede vraag. Slagters hebben zoo goed als niets in voorraad. De hoogste prijzen verkregen voor alle soorten. Naar melkkoeijen en paarden is nog tamelijke vraag.

PRODUKTENMARKT TE PORT ELIZABETH.

(Van onzen Correspondent.)

6 October 1893.

De Wolmarkt toont weinig verandering, en ofschoon er Donderdag nog 88 balen werden verkocht is er weinig locale handel, terwijl de aanvoer uit de districten ook maar weinig beteekent. De noteeringen zijn precies dezelfde als die van verleden week. Verkocht werden de volgende balen:—

1	geschuurd		pr lb 0 11¼
1	do		pr lb 0 5½
1	ongewasschen, B		pr lb 0 5
1	do		pr lb 0 5
3	do	RB	pr lb 0 5
4	do	WD	pr lb 0 4⅞
2	do	WG	pr lb 0 4¾
5	do	OS	pr lb 0 4¾
16	do	VZ	pr lb 0 4¾
2	do	F	pr lb 0 4¾
1	do		pr lb 0 4¾
6	do		pr lb 0 4½
3	do	JB	pr lb 0 4½
2	do		pr lb 0 4½
1	do	JB	pr lb 0 4½
2	do		pr lb 0 4½
1	do	JB	pr lb 0 4½
1	do	TB	pr lb 0 4⅜
4	do	JR	pr lb 0 4⅜
5	do	SM	pr lb 0 4⅜
3	do	WHW	pr lb 0 4¼
4	do	WL	pr lb 0 4¼
1	do	NB	pr lb 0 4¼
2	do		pr lb 0 4¼
3	do	SWS	pr lb 0 4¼
1	do	SJW	pr lb 0 4⅛
2	do		pr lb 0 4
3	do	HB	pr lb 0 4
2	do		pr lb 0 4
2	do	VZ	pr lb 0 3⅞
1	do		pr lb 0 3⅞
1	do		pr lb 0 3¾
1	do	F	pr lb 0 3¾
1	do		pr lb 0 3¾
1	do	AJB	pr lb 0 3½
1	do		pr lb 0 3½

Angorahaar.—Omtrent dit artikel zijn hier eenige zeer ongunstige kabel berigten gekomen, waarin op lagere prijzen in de toekomst wordt gezinspeeld. Kleine partijtjes winterhaar zijn tegen 12½d tot 13d verkocht geworden. De volgende balen en sakken gingen Dingsdag van de hand:—

8 sakken		pr lb 1 2⅞
1 baal	H & S	pr lb 1 2½
3 do	LM	pr lb 1 2¼
3 sakken		pr lb 1 2
1 baal	D & H	pr lb 1 2
4 sakken		pr lb 1 1¾
1 baal	H	pr lb 1 1½
2 sakken		pr lb 1 1½
1 do		pr lb 1 1
1 baal	GWB	pr lb 1 0¾
2) sakken		pr lb 1 0½
1 baal	JB over K	pr lb 1 0½
1 do	H	pr lb 1 0½
2 do	K over HL	pr lb 1 0¼
3 sakken		pr lb 1 0¼
1 baal	TB	pr lb 1 0¼
2 sakken		pr lb 0 11¾
1 baal		pr lb 0 11½
2 sakken		pr lb 0 10¾
3 do		pr lb 0 10
1 baal	JC	pr lb 0 9½
4 sakken		pr lb 0 9
1 do		pr lb 0 8
1 do		pr lb 0 7½
1 do		pr lb 0 6½
4 do		pr lb 0 6

ZIE OMMEZIJDE

Naar Schaapvellen is tamelijk vraag tegen onveranderde prijzen. Bokvellen slap, ten gevolge van slechte berigten van Londen.

Veeren.—De aanvoer deze week was niet zoo groot als gewoonlijk en de qualiteit niet zoo goed. Het meeste is verkocht tegen onveranderde prijzen. Deze waren :—

Witte primas (Cup)	£9	0	0	tot £10	10 0
„ superieure ...	8	0	0	„ 9	0 0
„ ordinaire ...	6	10	0	„ 7	10 0
„ tweede ...	3	10	0	„ 5	10 0
Do. inferieure en schachtig ...	2	10	0	„ 3	15 0
Wijfjes, witte en lichte (superieure)	5	0	0	„ 6	0 0
Do., tweede ...	4	0	0	„ 4	10 0
Do., derde ...	1	10	0	„ 3	0 0
Do., inferieure en schachtig ...	1	10	0	„ 2	10 0
Fancy Byocks ...	4	10	0	„ 6	0 0
Staart, witte ...	1	18	0	„ 2	3 0
Do., lichte ...	1	5	0	„ 1	12 0
Do., donkere ...	0	15	0	„ 1	0 0
Zwarte, lange ...	3	15	0	„ 5	0 0
„ lange middelm.	3	10	0	„ 4	0 0
Do., middelmatige	2	0	0	„ 2	5 0
„ middel. en korte	1	5	0	„ 1	10 0
„ korte middel.	0	15	0	„ 1	5 0
„ lange floss ...	0	12	0	„ 0	18 0
„ korte floss ...	0	6	0	„ 0	9 0
Vale, lange ...	2	0	0	„ 2	15 0
„ lange middel...	1	5	0	„ 1	10 0
„ mid. korte ..	0	15	0	„ 1	2 6
„ korte vale ...	0	7	0	„ 0	10 0
„ lange floss ...	0	15	0	„ 0	18 0
„ floss (korte) ...	0	6	0	„ 0	9 0
Spadonas, witte ...	1	5	0	„ 1	15 0
Do., lichte ...	1	0	0	„ 1	10 0
Do., donkere ...	0	10	0	„ 0	15 0
Kuikenveeren ...	0	1	0	„ 0	15 0

JOHAN JANSEN'S AANDEELENMARKT.

Kaapstad, 9 October 5 uur n.m. 1893

De volgende waren de noteringen van heden.

Markt beter.

ALLERLEI.		
Aegis Assur. Co.	£ 5	0 0
African Banking Corporation ...	3	5 9
Bank of Africa	7	0 0
Chartered, British South Africa...	1	4 6
City Tramways	4	12 6
Colonial Orphan Chamber ...	295	0 0
Colonial Fire Assurance ...	1	14 6
Colonial Marine do	4	6 0
Commercial do	2	2 6
De Beer's	15	15 0
Equitable Fire and Trust ...	40	10 0
Equitable Marine and Fire ...	0	13 6
Guardian Assurance and Trust ...	7	12 6
Port Elisabeth Fire	8	10 0
South African Fire	22	10 0
South African Association	200	0 0
South African Milling	1	7 0
Standard Bank	50	0 0
Transvaal 5 Percent Stock ...	104	0 0
Transvaal Coal Trust	0	10 6
GOUD AANDEELEN.		
Alexander Estates	0	5 9
Aurora	0	14 0
Bothas	0	3 9
Birthdays	0	10 6
Buffelsdoorn	0	19 3
Charlton & Meyer	5	12 6
Chimes	1	5 0
City and Suburban	0	15 0
Consuns	1	6 0
Durban Roodepoorts	4	12 6
Elertons	0	14 9
Geldenhuijs Estate	4	9 0
Do Mains ...	0	5 3
Gipsies	1	0 0
Glencairns	1	9 6
George Goch	1	5 0
Goldfields	1	15 0
Grahamstown	0	6 6
Henry Nourse	2	0 0
Heriots	3	7 0
Johannesburg Water	1	0 0
Do Tramw	0	10 6
Kleinfontein	0	6 3
Leeuwpoort	0	3 0
Langlaagte Estate...	2	18 0
Do United	0	13 9
Do Royal	1	4 3
Modderfontein	0	7 6
May Deegs	0	13 9
Mains	0	5 0
Marais	0	3 0
May Consolidated	0	10 0
Nigel	3	4 6
New Primrose	3	10 0
Paarl Central	0	12 6
Paarl Ophirs	3	0 0
Princess	0	17 0
Robinson	4	1 0
Rietfontein...	3	5 0
Steyn Estate	0	2 6
Stars	0	3 0
Simmers & Jack	3	18 0
Spes Bona	0	17 0
Uniefields	0	6 0
United Mains	1	7 6
Wemmers	4	9 0
Worcesters	1	13 0
Wolhuters	2	11 6

Al deze prijzen zijn onderhevig aan dagelijksche veranderingen.

JOHAN JANSEN & Co.,
Makelaars en Algemeene Agenten,
Standard Bank Gebouwen

Telegraaf adres:
JANSEN—Cape Town

DOOFHEID GEHEEL GENEZEN

Eenig persoon die aan Doofheid, Gesuis in het Hoofd, enz. lijdt, kan een nieuwe eenvoudige behandeling leeren, dat blijkt zeer succesvol te zijn om gevallen van allo soort te genezen. Volle bijzonderheden, waaronder menigte aangevraagde getuigschriften en coupons berigten, zullen postvrij op applicatie worden gezonden. Het systeem is zonder twijfel het succesvolste dat ooit voor het publiek is gebragt. Adres, Aural specialist Albany Buildings, 39 Victoria Street, Westminster London S.W.

Aan Doovem.—Herbert Clifton's nieuw systeem om alle soorten doofheid en geluiden in het Hoofd enz. te genezen wordt over de geheele wereld aanbevolen. Talrijke ongevraagde getuigschriften. De WelEdele Thomas Richards van 4, Dawlish Street, South Lambeth, S. W. schrijft (na een lijder voor 13 jaar te zijn geweest) "..... Mijne verwachtingen zijn ruim vervuld geworden, daar ik nu in staat ben geheel goed te hooren en zonder de minste poging en de verschrikkelijke geluiden in mijn hoofd zijn niet weer voorgekomen." Pamflet met vol advies postvrij, H. Clifton, 51, Upper Kennington Lane Londen, S. E.

R. TUCK & ZONEN,
LIEFHEBBERS'
"Letterkundig en Schilderen"
PRIJS WEDSTRIJD.

Drie Duizend Prijzen, £2500 bedragende.

Prospectus en alle bijzonderheden op aanvrage van
R. SCOTT,
Boekverkooper en Artisten's Kleurman,
LANGESTRAAT
(BIJ DE TRAM STATIE),
KAAPSTAD.

MONTAGU.
G. P. VAN ZIJL,
Vendu-Afslager, Algemeen- en Wets Agent.
(GEVESTIGD SEDERT 1876.)
KANTOOR:—BANK GEBOUWEN.

Verkoop van Kroonland.

Kaapsche Afdeeling

TWEE-EN-TWINTIG STUKKEN KROONLAND gelegen, twee Stukken bij het Spoorstatie te Kalkbaai, een Stuk bij het Spoorweg Station te Muizenberg, en Negentien Stukken aan den Boven Hoofdweg bij den Tol, naast de Militaire Lijnen, Kaapstad, zullen per publieke Vendutie te koop worden aangeboden onder Sectie 2 van Wet 15 van 1887, voor het Civiele Commissaris, Kantoor te Kaapstad, om 10 uur v m op DONDERDAG, 26 October 1893. Kaarten en Algemeene Conditien van verkoop kunnen worden bezien ten Kantore van den Landmeter-Generaal en van den Civielen Commissaris. Voor verdere bijzonderheden zie de *Gazette* van 11 dezer.

H. R. HORNE,
Civiele Commissaris der Kaap.

15 Augustus 1893.

Publieke Werken Departement.

TENDERS VOOR HET MAKEN VAN WEGEN OP DE KAAPSCHE VLAKTE

TENDERS

VERZEGELD en geëndosseerd als bovengenoemd zullen worden ontvangen door den Controleur- en Auditeur Generaal, Kaapstad, tot middag van WOENSDAG, 18 OCTOBER 1893, voor de volgende Werken in connectie met Wegen op de Kaapsche Vlakte.

DE OTTERIJ WEG.—Het gedeelte van de Brug tot het eind van d engemaakten weg. Te worden belegd met Wijnberg Gruis of Claremont Gruis tegen zooveel per strekkende yard.

DE LANSDOWNE WEG.—Het gedeelte van het eind van den klaargemaakten weg tot digt bij de Duitsche School van Phillipi. Te worden gemaakt en belegd met Claremont Gruis tegen sooveel per strekkende yard

DE DUINFONTEIN WEG.—Van het eind van den klaargemaakten weg naar Driefontein te worden gemaakt en belegd met Gruis van 's heeren Tregenna's eigendom tegen sooveel per strekkende yard.

Bijzonderheden van contract en berekening kunnen op applicatie worden verkregen aan het Publieke Werken Departement, Caledonplein, gedurende de gewone Kantoor uren.

Tenderaars moeten twee bevredigende borgen leveren voor de vervulling van het contract en sulke borgen moeten den Tender teekenen, anders kan hij niet worden overwogen.

De laagste of eenige tender niet noodzakelijk aan te nemen.

JOS NEWEY,
Hoofd Inspecteur Publieke Werken.

Publieke Werken Departement,
Kaapstad, 3 Oct. 1893.

EMILE H. VAN NOORDEN
ALGEMEEN EN WETS-AGENT.
Afslager en Gezworen Taxateur
Zaken waargenomen in de Magistraatshoven.

Agentschappen met den Meesten Spoed Uitgevoerd,

BELEENINGEN
EN
VOORSCHOTTEN BELEGD
Kaapstad, 72 Loopstraat.

KENNISGEVING AAN HET PUBLIEK

IN antwoord op herhaaldelijke en menigvuldige navraag, hebben de Ondergeteekenden het genoegen bekend te maken, dat daar zij nu de eenige eigenaars geworden zijn van

HOPE'S GROOTE HAARHERSTELLER,

ten u in staat gesteld zijn aan den zoo dikwijls uitgedrukten wensch van het publiek te voldoen, om wederom wat van deze aller beroemdste van Haarherstellers te hebben

Zij kunnen zulks thans voor de toekomst verzekeren, en tevens de versekering geven dat er niets in is giftig, of nadeelig voor gesondheid of huid. Hunne Naam teekening, in rooden inkt is op elk bottel.

☞ Certificaten van welbekende Inwoners van de Kaapstad en andere deelen van Zuid Afrika, getuigende van de wonderbare uitwerking van dit uitmuntende Haarmiddel, kunnen op applicatie worden ingezien.

OOGZIEKTEN,

ontstaan door ouderdom of andere oorsaken. Vele personen in Zuid Afrika, zoowel als in Europa en Australië, zijn geheel en al genezen, waar alle andere geneesmiddelen faalgen, door het gebruik van Dr. Rombrehaussen's Oog Essence en Morris' Keiserlijke oog Zalf, waarvoor zij de Eenige Agenten, zijn.

Dr. C. F. JURITZ & Co, Engel Apotheek Loopstraat, Kaapstad.

J. S. HOOGENDOORN,
AANSPREKER ENZ.

Begrafenissen Aangenomen, Doodkisten, Lijkkoetsen en Rouwkoetsen Geleverd in den Kortst mogelijken tijd en tegen een Billijken Prijs. Riebeek House, Hoek van de Bree en Kerk Straatstraten

UNION LINE
KONINKLIJKE MAILDIENST
UNION STOOMBOOTMAATSCHAPPIJ (BEPERKT).

DE Mailbooten der Maatschappij vertrekken van Kaapstad naar Engeland via Madeira, om den anderen Woensdag te 4 uur n.m., te St. Helena, Ascension, Madeira en Lissabon als onder aangeteekend.

VOOR ENGELAND.

ATHENIAN, Kapt. Baildon, 11 Oct.
SPARTAN, Kapt. Goff, 25 October
TROJAN, Kapt. Munn, 8 November.
TARTAR, Kapt. E T Jones, 22 November.
SCOTT, Kapt. Larmer, 6 December.
MOOR, Kapt. Griffin, 20 December.

Eenvan de Maatschappij's mooije Stoomschepen zal SOUTHAMPTON verlaten voor HAMBURG, kort na den aankomst van elke Mailstoomboot en tusschenboot.

RETOURKAARTJES naar ENGELAND, geldig voor Zes Maanden, worden uitgereikt tegen vermindering van 10 percent op den Dubbelen Passageprijs.

RETOURKAARTJES voor HAVENS langs de OST worden uitgereikt voor de terugreis binnen drie Maanden per de Union of de Castle Maatschappij's Stoombooten.

Voor Vracht of Passage doe men aan zoek aan de Kantoren van de Maatschappij, Adderleystraat

ZUID-AFRIKAANSCHE
Koninklijke Maildienst
De "Castle Mail Packets" Maatschappij

DE Stoombooten dezer Linie vertrekken van Kaapstad naar Londen om den anderen Woensdag, te 4 uur n.m., via Madeira en Plymouth, te St Helena en Ascension aanleggende op de bepaalde tusschentijden.

Oct. 18—HAWARDEN CASTLE, Kapitein Digby.
Nov. 1.—NORHAM CASTLE, Kapitein Travers.
Nov. 15.—DUNOTTAR CASTLE, Kapitein Robinson
Nov. 29.—ROSLIN CASTLE, Kapt. Duncan.
Dec. 13.—GRANTULLY CASTLE, Kapitein Hay.
Dec. 27.—HAWARDEN CASTLE, Kapitein Digby.

Extra Booten via Las Palmas

LISMORE CASTLE, Kapitein Wayman, omtrent 2 Oct, via St Helena en Ascension.
METHVEN CASTLE, Kapt. Rendall, omtrent 14 October.
PEMBROKE CASTLE, Kapitein Warden, omtrent 30 October.
DUNBAR CASTLE, Kapt. Winder, omtrent 11 November.
WARWICK CASTLE, Kapt. Cheache, omtrent 27 Nov. via St. Helena en Ascension.
GARTH CASTLE, Kapt. Bryan, omtrent 9 December.
DOUNE CASTLE, Kapt. Harris, omtrent 25 December.

Voor vracht of passage verwoege men sich bij de Agentuur van de CASTLE MAILBOOT MAATSCHAPPIJ (Beperkt).

TUIGEN

met de Nieuwe Patent Glijdende Borstplaa om Schaving te voorkomen ; goed gerecommendeerd. Stuur om een Prijslijst.
Let op het adres.

A. T. RUTTER.
No. 24 Darlingstraat, Kaapstad.

ZIJ WIL GEEN £1,000

Nemen en dit is de reden waarom *Haar Schoonzoon schrijft* :—

Maraisburg, 20 Mei, 1892.

Van W. F. la Perouse, aan den Wel-Edelen heer J. Jones, Kaapstad.

Waarde heer,

Ik gevoel mij verpligt u te melden de voor Rheumatiek of wat men in 't Holandsch "Zinkings in de Borst noemt," er geen beter geneesmiddel bekend is dan *Rheumaticuro*.

De moeder mijner vrouw heeft gedurende de laatste 40 jaren geleden aan een Borstkwaal ; wij hebben iederen dokter beproefd binnen ons bereik, doch te vergeefs. Het was pijnlijk voor gesonden om haar te sien lijden. 's Nachts sliep sij nooit, tweemaa was sij buiten haar zinnen en liep weg in het veld, terwijl sij haar kind meest verzorgen, vermagerd tot een geraamte, haar nacht ten doorbrengende in een leuningstoel in de voorkamer van het huis, met haar hoofd omtijds rustende op een kussen. Ik heb menigen nacht met haar opgezeten, tot wel ten laatste boorden van uw RHEUMATICURO, en ik haalde haar over om het tebeproeven. Zij deed het en vond groote verlichting en ging er mee voort waarheen sij ook ging ; sij had het altijd bij zich en voor Gods segen en hulp van uw Medicijn is sij volkomen genezen ; en zij is nu 68 jaar oud ; en ik geloof dat al soudt u haar £1,000 bieden, sij niet zonder het Medicijn in huis zou willen zijn.

Indien u mij niet geloeft, kunt u schrijven aan de heeren Spanier, want ik geloof dat die haar een dosijn flesschen verkocht hebben, of u kunt haar self schrijven.

Haar Adres is : Mej. C. J. J. Troskie, Fonteintje, Maraisburg.

Rheumaticuro, het groote Zuid-Afrikaansche Geneesmiddel voor Jicht, Rheumatiek Rheumatische Jicht, Londenjicht, Hoenjicht en Aangezichtspijn, wordt verkocht door geheel Zuid Afrika, Mauritius, Madeira, Lissabon enden ens

J. HENDERSON WALKER
Secretaris der Afdeeling van Stellenbosch
Secretaris der Municipaliteit van Stellenbosch.
Onder-Sheriff voor het district.
Procureur en Notaris Publiek.
Wet- Boedel en Algemeen Agent.
Effekten en Aandeelen Makelaar,
Stellenbosch.
Kantoor No. 1 Birdstraat, naast de Stellenbosch Distrikt Bank, Beperkt.
Telegrafische Adres : "Vigilate."
P. O. Box 7

Koninklijke Leverancier aan het Gouvernement.

A. SPOLANDER & Co.,
GEVESTIGD 53 JAREN.
Chronometer-, Horologie- en Klokmakers
"Mutual" Gebouwen, Darlingstraat.
Gouden- en Zilveren Horologiën voorraad gehouden.

OPENING
AANKONDIGING.

F. TYFIELD,
(VAN BREESTRAAT),
HEEFT
DE MARKT KLEEREN WINKELS
Geopend, Hoek van Langemarkt- en Ziekenstraten tegenover de Tak Markt, Caledon Plein.

F. T. wenscht beleefd de attentie van het publiek te vestigen op zijn grooten en uitgebreiden voorraad Kleeren, waarvan de stijl, passen, en qualiteit niet kunnen worden overtroffen. De beste Stoffen en de allerjongste Mode.

De eerste paar weken zal een afslag van 50 percent voor contant worden gemaakt,

De Gebouwen zijn verlicht met handgemaakte Kandelaars van de oûe Beurs. Kom en sie!

Een Wonderlijk Geneesmiddel.
BEECHAM'S PILLS

Voor Galachtige en Zenuwsiekten, zooals wind en pijn in de maag, Hoofdpijn, Duizeligheid, Volheid en Opzwelling na het eten, Bedwelmdheid en Loomerigheid, Koude Grillen, Heete gewaarwordingen, Verlies van Eetlust, Kortheid van Adem, Hardlijvigheid, Huidpuistjes, Verstoorde Slaap, Vreeselijke Droomen, en alle Zenuwachtige en Trillende gewaarwordingen, enz. *De eerste dosis zal in twintig minuten verlichtig geven.* Dit is geen praatjesmakerij. Ieder lijder wordt ernstig uitgenoodigd om een doosje dezer Pillen te probeeren en zij zullen erkennen WAARD TE ZIJN EEN GUINJE PER DOOS.

BEECHAM'S PILLEN genomen als aangegeven, zullen Vrouwen spoedig weer gehoele gesondheid terug geven. Zij verwijderen spoedig eenige obstructie of onregelmatigheid in het systeem. Voor een

Zwakke Maag ; Slechte spijsvertering, een Lever die uit orde is

werken as als een wonder ; een paar dosissen doen mirakels met de hoofdorganen van het ligchaam, versterken het zenuw-systeem ; brengen de langverloren complexie terug en herstellen goede eetlust en geven de goddelijke gesondheid en de physieke kracht aan het ligchaam terug. Voor het genezen van koorts in heete klimaten zijn zij speciaal bereemd. Deze zijn feiten, door duizenden toegestemd van allen rang en stand en een der beste waarborgen voor de Zenuwlijdenden anderen is

dat Beecham's Pillen den grootsten verkoop hebben van eenig geneesmiddel in de wereld.

Volle gebruiksaanwijsing bij elke doos.

Alleen bereid door THOMAS BEECHAM, St. Helens. Lancashire. Engeland, verkocht bij alle Drogisten in de Kolonie.

Verandering in Grootte
VAN
Pakjes en Kisten.

Voor het grooter gemak en Handigheid in het gebruik wordt

Cooper's Dip

NU GEDAAN IN
Pakjes om 25 Gallons en 100 Gallons te maken
EN IN
Kisten om 1,000 Gallons Dip te maken.

Wacht voor Namaaksels.

Wijnboeren.

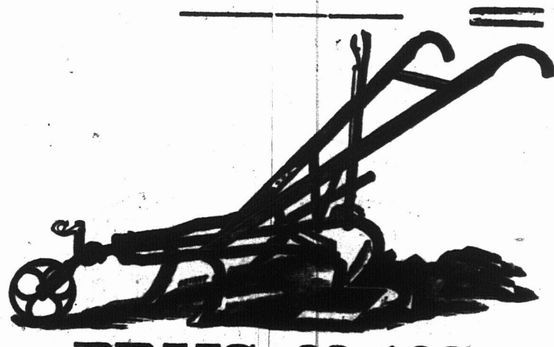

PRIJS £3 10S.

DE Ondergeteekenden hebben een voorraad ontvangen van boven staande, waarin gecombineerd is het HOUWEEL, CULTIVATOR en PLOEG. Dit is het sterkste en eenvoudigste stuk gereedschap in zijn soort geïmporteerd in Zuid Afrika. Boeren zullen wel doen om ze te inspecteeren voor dat ze elders gaan koopen.

EVENEENS GELAND,

BRANDRAMS B.B, ZWAVEL
"VINE" MERK ZWAVEL
BLAASBALG
HOLLANDSCHE HOUWEELEN
R. M. B., SPECIALE WINGERD GRAVEN.

R. M. ROSS & Co.,
STRANDSTRAAT, KAAPSTAD.

'De Graaff-Reinetter'

Is het eenig Hollandsche Nieuwsblad in de Middellanden dat tweemaal per Week zijne verschijning maakt, en dat niet schroomt voor de Afrikaner Bond en de Afrikaner Partij te velde te trekken. Het wordt door al de voornaamste Boeren in de Middellanden gelezen, en als ADVERTEERMIDDEL staat het voor geen ander Nieuwsblad achteruit. Geen vooruitgaande Afrikaner behoort zonder de "Graaff-Reinetter te zijn.

Inteekeningsprijs £1 2s. 6d.; per Post gezonden £1 7s. 6d.

J E. McOUSKER, Eigenaar.

DE VAN RIJN,
WIJN EN SPIRITUS MAATSCHAPPIJ (BEPERKT)
(Opvolgers van de heeren COLLISON & Co.)
Bovenkant Strandstraat, Kaapstad.
Eigenaars der welbekende en Gewilde Merken,
RIGINEELE F. C. SHERRY!
ORIGINEELE F. C. COGNAC!
ORIGINEELE F. C. BRANDEWIJN

Handelaren in 't groot en in 't klein in alle mogelijke soorten der fijnste Koloniale Wijnen en Spiritualiën. Zilveren Medalje, Amsterdam 1883. Gouden Medalje Antwerpen 1885. Zilveren Medalje Internationale Gezondheids Tentoonstelling 1884.

De Van Rijn Wijn en Spiritius Maatschappij Dranken kunnen worden verkregen aan haar Hoofdkantoor of aan eenige haren Tak Winkels in Kaapstad en omstreken en eveneens van de voornaamste Groothandelaars door de Kaapkolonie Natal Vrijstaat en Transvaal.

VERKRIJGBAAR VAN
ALLE WINKELIERS
SELLAR BROS., Kaapstad,
EN
Milton, Watson & Co., Port Elizabeth.

Buitenvrienden! Let Wel op!!
C. H. BÖSENBERG'S
EENIGE OPREGTE AAMBEIJEN POEDER
Zwaan Apotheek, Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.

☞ WAARSCHUWING! Het is ter mijner kennis gekomen, dat er slechte namaaksels onder den naam van "Bösenberg's Aambeienpoeder" bestaan. Het EENIGE OPREGTE is alleen te verkrijgen bij, en draag het handsmerk De Zwaan, met den naam van

C. H. BÖSENBERG. KAAPSTAD
BREESTRAAT.

PAS OP VOOR NAMAAKSELS!

Alle bijzonderheden vergezellen elken Bottel. Prijs 2s ; per Post 2s. 6d. vooruit betaalbaar.

BEREID DOOR DEN EENIGEN EIGENAAR
C H Bösenberg, Chemist en Droogist, Zwaan Apotheek, Hoek van Bree- en Kortemarktstraat, Kaapstad.
☞ Geen connectie met eenige andere Bezigheid.

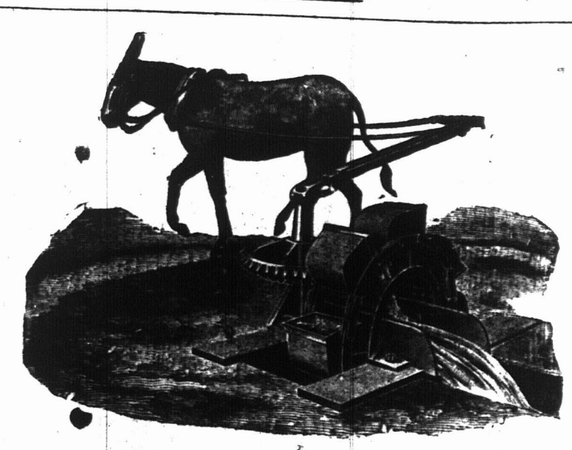

Nieuwe Patente Water Lift of Noria
(Bakkies Pomp.)

OM groote hoeveelheden water op te trekken uit groote diepten, voor besproeijing en voor het geven van Water aan vee. Het wordt gewerkt door een of meer Esels Paarden of Ossen volgens de diepte is, en de hoeveelheid van Water, die moet worden opgetrokken. Een Esel trekt omtrent 3,000 gallons water op in een uur. Deze Machines vereischen geene kostbare opzetting en trekken meer water op voor de aangewende kracht, dan eenige andere soort van Pomp. Prijzen en alle andere informatie kunnen verkregen worden van de Eenige Agenten.

GEORGE FINDLAY & CO.,
Pakhuizen van IJzerwaren, Gravestraat,
KAAPSTAD.

WALTER A. WOOD'S
Maai- en Oogst Machine Maatschappij

EEN Pakhuis en Kantoor te Kaapstad hebbende geopend, waar een vol gesorteerde voorraad van Oogst- Machinerie en onderdeelen wordt gehouden wenscht speciaal de attentie te vestigen van boeren en anderen op

De "Wood" nieuw verbeterden Zelfbinder

voor 1893, die voor sterkte, geschiktheid, duur, eenvoudigheid en ligtheid van trekkracht ongeëvenaard is, behalve dat hij ook speciaal voor Zuid Afrika is geschikt gemaakt. Eveneens

De "Wood" Ligte Bedekte Maaimachine

die welbekend is als een ligte en dienstbare Machine, geschikt voor deze Kolonie

Gedrukt en uitgegeven door M. G. Rezter, handelende onder den stijl of de firma van Heinekey & Rezter 84 Loopstraat Kaapstad.